КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вlашаrlхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(С В Е Т)

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ № 60 (4351). ШИНАРДИ, 18 май 1970 ш. Мах 2 кеп.

ЭКОНОМИЧЕСКИ ВlАШИ НОВКЪОСТАЛ ДАРА СОВЕТА XXIV-ча СЕССЕ ХЬАКЪЕХЬАРА КОММЮНИКЕ

12 мае денз 14 май кхаччалца Варшаве экономически вlаши новкъостал дара Совета сесси хилла.

Кепатеха араяьккхача коммюнике тlа хоам бу: сессе балха юкъе дакъа лаьцнад БКП ЦК Хьалхара секретарь, НРБ Министрий Совета Председатель нов. Т. Живков, ВСРП ЦК Политбюро член, Венгерски революционни болхлой-ахархой правительства Председатель нов. Е. Фок, СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР Министрий Совета Председатель нов. В. Штоф, МНРП ЦК Хьалхара секретарь, МНР Министрий Совета Председатель нов. Ю. Цеденбал, ПОРП ЦК Политбюро член, Министрий Совета председатель нов. Ю. Циранкевич, РКП ЦК исполнительни комитетан массазарча президиумен член, СРР Министрий Совета Председатель нов. И. Г. Маурер, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель нов. А. Н. Косыгин, КПЧ ЦК Президиума член, ЧССР правительства председатель нов. Ш. Штроугал керте латтача СЭВ-н членаш долча мехкий делегацеша.

Торжественни хьалашка сессе ладийгlар, йоах коммюнике тlа, В. И. Ленин вахь 100 шу дизарца дуьзадена нов. Ю. Циранкевича йьна, «Ленински идеяш СЭВ-а членаш долча мехкаша цхьана леладеча гlуллакхашка кхоачашхилар» яхача доклада. Цу тlа белгалдьяхар В. И. Ленина теоретически тlехьале дунен социалистически система чlоагlъяра актуальни проблемаш къовстаира, дунен революционни процессана цо влияни чlоагlъяра. СЭВ-а членаш долча мехкаша цхьана леладу экономически гlуллакхаш дlахо кlоаргдараш эргадоалаш тоадирая lалашмате боккхача лоархlаме хилар.

В. И. Ленин вах бlаь шу дизара хетаьча заседание дакъа лоацаш яр СФРЮ Союзни исполнительни веча Председателя заместитель нов. А. Грличков керте латта СФРЮ делегаци.

Сесси йийцар комплексни, перспективана лаьрхlа СЭВ-а членаш долча мехкаша цхьана леладу гlуллакхаш дlахо кlоаргдарен эргадоахаш тоадарен, цар социалистически экономически интеграци дегlахкувлара программа кийчъярца дуьзадена гуль.

(Йистедоалар 4-ча оагlо тlа).

БОЛХЛОШКА, АХАРХОШКА, СОВЕТСКИ ИНТЕЛЛИГЕНЦЕГА, СОВЕТСКИ ЭСКАРЕИ ТlЕМА-ФОРДА ФЛОТЕИ ТlЕМАХОШКА, СОВЕТИЙ СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА МЕХКА БЕРРИГАЧА ГРАЖДАНАШКА ДАЬ СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА

КХАЙКАРАЛ

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

1970 шера 14 июне Советски Социалистически Республикай Союза Лаккхехьарча Совете депутаташ харж.

Советски Союза Коммунистически парте харжамашка йода, хьалхагlа а санна, парте боацараша йоаргйоаш блок а йолаш. Коммунистий парте боацарийн блок — партеи халкъеи, берригача вай общества политически цхьоагlо къахьега къахьоккхар. Из цхьоагlа теххий хано, социализми коммунизми баькъи волаш халкъо лоттабеча къовсамо, из — советски строй чlоагlала дарл, берригача вай коталоший тешам.

Болхлой класс, колхозни ахархой, халкъа интеллигенци доккхаа де йиш йолаш ба ленински парте кулгал а лейш, хьинар ца кхоаеш шоаш дьахьегарца вай Даьхе миз йоле социалистически держава я йоаттаь хилар... Кхы цlенха хург а йоацаш дlаьнккай эксплуатаци, социальни къамаш lоап, бехье ца хилар. Исторе фуль эгара хьалха ший мехкз бокъонца вола да, керда вахар кхоллар а хиния дlаттта къахьега сег, кхоанарча денах вог тийша ва из, кьинаре дакъа лоац цо паччахьалкхена довл зи.

Елача хана ду СССР Лаккхехьарча Советга эргlанара хоржамаш.

Советски Союза къахьегамхоша, социалистически мехкий халкъаша, хьалкалаттача берригача адамаша шеррен чlоагlо йиззеши белгалдаькхар Владимир Ильич Ленин вахь 100 шу дизар. Къахьегаче наьха цlей, дерригача революционни низамиен социализмана карагlаьнкарашкен боевой хьажар а хиниа-lоаттан ленински юбилей. «Бокъдей сийдолаш ниьъ ба советски нана хьабенар, — аьнад нов. Л. И. Брежнева, — Эггара хьалха вай лаьттан тlа дийнад Ленина революционни дош. Вай лаьттан тlа дlаяола а ленинах, толаме дlахо хьош а де цун революционни гlуллакх. Ленина идеяш — дерригача вайна карагl чел дувларашцен ведашшена.

Фашистски Германи эша а яь котало йаккха 25 шу дизар дукха ха йоацаш лаздир советски наха, вежарийха долча социалистически мехкий къахьегамхоша, дерригача прогрессивни адамаша. Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тlем тlаьхьахь котало — вай халкъа карагlдаьнна турпад гlуллакх. Цу гlуллакхана хьагучадаьлар советски наьха къонахчал, майрал, духовнии моральнии денал. Исторе хьахьекхад, Ленина васкатегlа, ленински парте кулгалца советски халкъо хьаь социалистически строй йохае могарталаш бола низ дунен тlа ца хилар.

Деза новкъостий! Эггара тlехьара хоржамаш хиннечул тlехьагlа дlаддха шераш парте XXIII-ча съезда решенеш кхоачашъяр дукха дерригача халкъо къовсам лоаттабарца белгал а доалаш чаккхаьъяр.

Цу шерий керттера итог сенах латт аьча, из латт, КПСС XXIII-ча съездан ЦК Пленумашен кийчъеча вай парте политика советски социалистически паччахьалкхе чlоагlъечи, болхлойи ахархойи барт, берригача вай общества социально-политически идейни цхьоагlо чlоагlъеча цlенхашта толамаш доахилга lалашлаь хиларах. Чlоагlа дара хьалй дlахо дlахьалкашнахьа дахара, коммунизм хьалъяра керда бахктокхашера деккхараш кхоачашдаро. Лаккхений дунен революционни процессера Советски Союза роль дунен халкъашта юкъера событей лелама цо еш йола влияни.

Цу кхиа lилма - технически революне хьалхие экономика дегlаккхувлара тlаберзабаь никъ чакхбаьхар парте. Из бар общественни производства эффективность ма могга лакхъяра, lилма-технически прогресс сихъяра, халкъа боахама ду доал дикагlа толаь вlаштlехьавеккхара формаши методаши юкъалкхаьяра тlаберзабаь никъ. Дlахьалхашнахьа боккха гlа баькхаб промышленности юрта боахами дегlаболлабара, мехка оборонии низ чlоагlбара, советски халкъа вахара боарам лакхбара гlуллакха.

1966 шера хоржамашта хетадаь ше дlьча ккайкарал тlа парте, КПСС XXIII-ча съезда решенеш теркал а еш, дlаккхайкийр пхе шера общество дегlахкуллабой [illegible]. Тахан раьза а хиния ала йиш я вайга, керттерча экономически социальнии хьоккхамашта уж пленаш толаме кхоачашъяьй.

НОВКЪОСТИЙ БОЛХЛОЙ, ИНЖЕНЕРАШ, ТЕХНИКАШ!

Вай мохк СССР Лаккхехьарча Советега арагlанарча хоржамашка боагlа промышленность дегlайоалла никка доккхий хlамаш карагlдьнна а болаш.

Пятилетка дик шера промышленни продукце боарам 38 процент хlаин бекнабац аьмна лакхбенниб. Пятилетка цу шерашка тlаккхйтта аьхка промышленни продукци хlара шера юкъе лаьрхlача 8,5 процент хилар пхе шера плана Директиваш лаьрхlа хиннача 8—8,4 процента меттел. Алхха цхьан 1970 шера къаергlа тlом хьале хьалхарча ерригача пятилеткашка нячул дукхагlа продукци. Темпаш мехкагlа йолаш дегlаккхад берригача халкъа боахама технически прогресс lалашъеш дола промышленноста доакъош — электроэнергетика, машиностроени, химически, мехкадьттахимически. Электроэнерги тlаккхйттай 1965 шера 507 миллиард киловатт-сахьатагара 1969 шера 689 миллиард киловатт-сахьатага кхоачаш, доккхаш дола мехкаьтта 243 миллион тоннагара 328 миллион тоннага кхоачаш, хьалйоахкаш хьаюш газ — 129 миллиард кубически метрагара 183 миллиард кубически метрага кхоачаш. Дукхагlа лоалаваь болат 91 миллион тоннагара 110 миллион тоннага кхоачаш. Совнагlа лоалаваь из болат дукхагlа да тlом хьале кьалхарча 1940 шера лоалаваьча дерригача болатал. Дукхаь а дукхагlа хьадаьд халкъо леладу товараш.

Промышленность дегlахкувлача доахаьа толамех лаьца аьча, парте кхетамца моа бу карарча гlуллакхий, шаьра бlаргату цуьна вайна карагlайна доккхий хlамаш санна, кхетта эргlанара деккхараш а долаш дола кхачаннанара а. Парте теркама юкъметиге — халкъа боахама дерригача довкъошка lилма-технически прогресс чакхъяккхар.

Советски Союза къахьегамхоша дика кхетаду, производства кхоанара боарам, халкъа материальни культурни дика хьал эггара хьалха тахан хьийгача кьих хьалхинарза тийша хилар.

Заводийн, фабрикийн, гlишлоний а транспорта а, бувзамен коммунальни боахамен болхлой, инженераш, техникаш тlахьех, парте пятилетка тlеххьарча шера план хlара производственни [illegible] толаме кхоачашъяь мехкара, къахьегама овсарле тlа-тlа дукхагlа лакхъяраи продукци дикагlа арахецараи, lилма-техническа прогресс бахьан долаш къовсам лоаттабара, производства резервах бlазагlа пайда эцара, бедалеи доаторен хlара сахьт кхоамбеш дlаахийтадара, балха хиниара хlара минута лорадера, рационализаци изобретательствои ма могга дегlаккхувлара.

Вай общества дерригача исторе чlоагlду социализми коммунизми хьалъеча хьалхалатта революционни кхоллаш низ лоархlалуш йолча болхлой классах бола марксистско-ленински хьехам бахь хилар. Болхлой классо шийна юкъера хьаоттабьб эзараш паччахьалкхени общественнии деятелаш, производства командираш, lилмахой, полководцаш, писателаш, художникаш. Из я эггара дукхагlа наьах латта, дикагlа вlаштlехьъьина советски общества класс.

Парте дог тийша я, болхлой классах коммунизм бахьан долаш лоттабеча къовсаме дlахо йодача хала а дlахьалхашнахьа кхувал низ кургхиларах.

НОВКЪОСТИЙ! ПАРТЕ ЭКОНОМИЧЕСКИ ПОЛИТИКА lАЛАШДАЬД ВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ИНДУСТРИ — ОБЩЕСТВА ПРОИЗВОДИТЕЛЬНИ НИЗИЙ КЕРТТЕРА ЛАРД — ТlА-ТlА ДУКХАГlА ДЕГlАУХИЛГА. ХОРЖАМАШКА КОММУНИСТИЙ ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА КАНДИДАТАШТА ТlЕХЬА МАС САВА РАЬЗА А ВОЛАШ ГОЛОСОВАНИ ЯРЦА ОАШ ХЬАХЬОКХАРГДА ВАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ДlАХО ЙОДАЧА ХАНА А ХlАНЗАРЧА lИЛМА-ТЕХНИЧЕСКИ ЛАРДА ТlА ЛАКХАЧА ТЕМПАШЦА ДЕГlАКХУВЛАРА, КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕИ ОБЩЕСТВЕННИ ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТИ ДАИМ ЛАККЪЯРА ШОАШ ТlЕХЬА ХИЛАР.

НОВКЪОСТИЙ КОЛХОЗХОЙ, СОВХОЗИЙ БОЛХЛОЙ, ЮРТА БОАХАМА СПЕЦИАЛИСТАШ!

Парте белгалъяь политика чакх а йоахаш, колхозийи совхозийи къахьегамхоша дика доккхий толамаш даьхад юрта боахам дегlабоалабеча, юртара дерригa вахар социалистически хьсале эрга а даьккха дlаоттадеча. Вай колхозни ахархой — болхлой класса чешме ... коммунистически общество хьинаре хьалъераш.

Коммунистически парте дарг! ца йолийташ уйла тlайоахийт юртбоахамд производство айяра. КПСС XXIII-ча съезда ЦК мартавски (1965 ш.) дlайорчеи Пленумий решенеш кхоачаш а еш, дай экономика вахара лоархlамера из [illegible] чlоагlдара гlадерзадаь доккхий гlуллакхаш чакхдаьхад партеи Советски правительстваи.

Юрта боахам дегlабоалабарга хьалхагlа вайга из де йиш хиннечул дукха а дукхагlа ахча дlаделкхийта торо йолаш ба хlаьо вай мохк. Пятилетка ви шера паччахьалкхеной колхозашеи юрта боахамга дlаьнкийта капитальни вложенеш 20,4 млрд. сом дукхагlа а хиния, 59,3 млрд. сомага дlахьачай.

Парте чакхдаьха гlуллакхаш бахьан долаш я колхозхоша, совхозий болхлоша, юрта боахамерча берригача къахьегамхоша lалашмате чlоагlа къахьегарах а лаьттанцарен хьайбашкарен йоалача ерригача продукце боарам шера юкъера лаьрхlача 18 процент лакхбенниб, 1966—1969 шерашка цул хьалхагlа дlалахача дикъ шерацца нийсача 25 процент дукхагlа доах [illegible] гоеила — 33, боамби — 15, дулх — 30, шура — 23, фуаш — 21 процент.

Цу шерашка дикка чlоагlъенний колхозийи совхозийи экономика, дикка лакхденнад колхозхойи совхозий болхлойи алапеш а хьийола доходаш а, дикагlа оагlорахьа хувцаденнад вай юрта боахамера дерригa хьал.

Колхозни строй, юрта боахама ерригa социалистически система дlахо дегlайоалларa боккха политически экономически лоархlам болаш да колхозхой III-ча Ерригсоюзни съездо тlайийца колхоза керда Хьоахаме Устави кхьийола решенеш. Цар новкъостал ду юртахкарча къахьегамхой творчески хьинаре инициативен айдара, колхозни демократи дегlайоалара.

Бакъдар аьча, хlанзчул тlехьагlа де дезаш дукха хlамаш да вай общество юртбоахамо продукташца шерра - шери кхоачамболлаш lалашъяра. Партеи Советски правительстваи дlахо а тlагlертта чакхйоахаргья юртбоахамд производство дlахо дегlаккхувларaи цуьна интенсификаци яраи оттаь программа.

Парти дог тийша я, советски ахархоша, болхлой классацеи халкъа интеллигенцеи оагlув оагlоа а теча, шоай мохам на кходеш, дlахо а социалистически строй, вай паччахьалкхен экономически политически низ чlоагlбар дукха къахьегаргхиларах.

Парте тlахьех ю, новкъостий колхозхой, совхозий болхлой, юрта боахама специалисташ, дахтта леладарен хьайбаш леладарен культура, кхашнара хьувкьами хьайбий леладенад фермай продуктивности ма могга лакхъяра! Карара рeч ... оарцагlьахья юртбоахамй продукташ дукхагlа ахера!

ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪА, ПАРТЕНА ЧlОАГГlА ХЬАШТДОЛАШ ГlУЛАКХ ДА СОВЕТСКИ ЮРТБОАХАМА ПРОИЗВОДСТВО ДlАХО А ТОЛАМЕ ДЕГlААХАР, ТlА-ТlА ДУКХАГlА ЭШАЧА КХАЧАН ПРОДУКТАШЦА ВАХА НАХИ ВЕДАЛЦА ПРОМЫШЛЕННОСТИ ЙИЗЗАГlА lАЛАШЪЯР. КОММУНИСТИЙ ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА ТlЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЕШ ДОЛЧА ОАШ, НОВКЪОСТИЙ ХАРЖАРХОЙ, ВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЮРТА БОАХАМ ДlАХО ТОАБАРА ТlЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЕРГЬЯ!

(Йистедоалар 2-ча оагlо тlа).

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ПОТРЕБИТЕЛЬСКИ КООПЕРАЦЕ УПОЛНОМОЧЕННЕЙ IV-ча СЪЕЗДАГА

Хьамсара новкъостий! КПСС областной комитето, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, Министрий Совета дег тlара моаршал хоатт Нохч-Гlалгlай АССР потребительски кооперацe уполномоченней IV-ча съезда делегаташка, шуга гlолла республика берригача кооператорашка.

КПСС XXIII-ча съезда решенеши Советски Союза Коммунистически парти а дунен тlа эггара хьалхара социалистически паччахьалкхе а хьаь В. И. Ленин вах бlаь шу кузача денна сийлецца накъадахара тlайиша социалистически декхараши толамца кхоачашдаро къовсам а лоаттабеш, Нохч-Гlалгlай АССР потребительски кооперацe болхлоша укх тlеххьарча шерашка цхьадола толамаш даьхад юрташкарча торгвале материальне - технически база дегlайоалларца, юрташкa бахача наха торгови гlуллакхаш дар тоадара, юртбоахама продукташ бедали дукхагlа кийчъяра.

Укх тlеххьарча аьь шера кооперативни организацеша юрташка хьалъяьй 147 тика, юкъарча кхачан 46 предприяти, 1969 шера юрташка бахача нахага вахка промышленни производственни товараш 1965 шерa совнахчул 46,7 процент дукхагlа да. Цу кхь юкъарча кхачан продукце боарам 78 процент лакхбеннаб, хlаьта заготовительни оборота боарам 42 процент лакхбеннаб.

Юрташкарча къахьегамхошта торгови гlуллакхаш цар дlахо а тоадара, цар дегlаувха материальни духовни хьашташ кхоачашдара шоай низи хьинари ихо ца деш бола юрташкарча торговле дукха энтузиасташ хьалхийнаб потребительски кооперацe.

Цхьабакъде, кооперативни организацей балхаца хlанз а тlехьа дукха кхоачамбоацараши къоастадиза дешаши да, потребительски кооперацe уполномоченней съезда берригa теркам тlаберзабе беза царна.

Республика потребительски кооперацe болхлой деккхарийла ба юрташка культурни торговли икы а шерагlа йоаржае, шейархашта гlуллакх деккы йоа цахадаш тоаде, бахача наха пайданагlа йола торговле керда формаши методаши сихагlа кийчъяхахьа. Кхоачашде дезаш да товарни ресурсаш нийса дlаийкьелга, йоагlача тайпара промышленностаца бувзам хулийтилга, тlагlертта хьадаха деза цунгара эрахеца товараш дукхагlа хулийтилгаи цар дикаш лакхъелги. Потребительски кооперацe системе эрахеца товараши, колхозни, совхозни, подсобни предприятеша, промыслоша реализаци ю товараши дукхагlа хилийтара чутах биэза пайда эца беза керда ресурсаш товарооборота юкъеозара йолча тоарош.

Потребкооперацe керттерчарех цхьа декхар да юрташка бахача наьха бытови хьашташ тоадера лоархlаме гlуллакх хиларга хьажиа мишта юкъера кхечи дахьх елгеи дегlадоаладе.

Юрташка сихагlа хьалъе эза тикаш, столеваш, силадаш, холодильникаш, уж шоай хан-наьха эксплуатаци дlаьулга lалашде а деза. Потребительски кооперацe болхлой декхар да заготовительни организацей болх тоабар, цар материально-технически база чlоагlъяри шеръяри, кийчъеча продуктайи бедалеи дикал лакхъяр, колхозашта совхозашта совйола юртбоахама продукташ кийлга шердар, иштта хьуна сом дукхагlа lалашбар.

Кооперативни организацешкара демократи дlахо а дегlайоалае еза, боахама кулгалдеча дукхагlа хьехтбе беза пайщикаш, иштта юкъеоза беза уж потребительски обществай балха тlахьежам лоаттабара, цхьаддаш паччахьалкхан дисциплина чlоагlъергйоаци нийсолу кхоачамбоацараш ловргдоацаши кхетам пуш кхое эза наддраш. Берригача кооператорий теркам тlаоза беза экономе режим нийса леладара, кооперативни средстваш дукхагlа хилийтараи уж йоа ца ярдаьчьоавсам лоаттабара.

КПСС обком, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиум, Министрий Совет дог тийша я республика потребительски кооперацe болхлоша юрташкара торговли дlахо шеръяра шоай низ кхоберг ца хиларех, юрташка бахача наха гlуллакх делга тоадергхиларах, юрташкарча къахьегамхой тlа-тlа дегlаухa хьашташ дизза кхоачашдара цар шоай низ кхоачар доргхиларах.

КПСС НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМ

НОХЧ - ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ

ИНДОКИТАЕРЧА США АГРЕССЕ ХЬАКЪЕХЬА НРБ, ВНР, ГДР, МНР, ПНР, СРР, СССР, ЧССР ПРАВИТЕЛЬСТВАШТА КЕРТЕ ЛАТТАРАША ЯЬ

ЗАЯВЛЕНИ

Тlом Индокитайски ахгlайрен гlарча цхьаькха паччахьалкхен — Камбоджа территоре тlа баккхарцен цу районе американски агресси шеръярцен дувзадения Индокитае эттача хьалах дола дош дийцар правительствашта керте латтараша: Болгаре Халкъа Республика — Т. Живкова, Венгерски Халкъа Республика — Е. Фока, Германски Демократически Республика — В. Штофа, Монгольски Халкъа Республика — Ю. Цеденбала, Польски Халкъа Республика — Ю. Циранкевича, Румына Социалистически Республика — И. Г. Маурера, Советски Социалистически Республикай Союза А. Н. Косыгина, Чехословацки Социалистически Республика — Л. Штроугала.

Кепатеха араяьккхача заявлене тlа правительствашта керте латтараша хоадамболлаш харцахьа лаьрхlар Камбодже тlема эскалаци яр, вьетнамски халкъа духьала дlахо тlом лоаттабар, Лаоса патриотически низашта духьала США-с лоаттабу тlом.

Заявлене тlа белгалдоаккх, Индокитае американски агресси шеръяро дунен халкъашта юкъера дерригa хьал толхадаь, саггота къоастае езаш ха хьатlакхаьча йола дукха дунен халкъашта юкъера проблемаш къоастаелга кхерама кlальоттадаь хилар. Цо доккха зе ду машаре дахара, барт вlашагlкхетара, дунен халкъашта юкъе цхьана гlуллакхаш леладара халкъаша хьегача къина.

Социалистически мехкий правительстваш чlоагlа дог тийша я, белгалдоаккх заявлене тlа дlахо, Индокитае США-с лелаю тlемен агрессен политика кхоане йоацаши юкъагlъоаргйолаши хиларах. Агрессора духьала латт Индокитая халкъий гlарча цаl йола антиимпериалистически фронт.

Документа тlа йоах, империалисташ юкъетlертара духьала къовсам лоаттабеча халкъашкахьа ба социалистически паччахьалкхений, машарен паргlатони хьашташ деза долча дерригача халкъий безами оагlув. Правительствашта керте латтараша могаю, йоах заявлене тlа, Индокитая халкъашта керте латтарий соцаме паргlатон къаман лоlамaш лорабеча, империалистически агрессена духьала лоаттабеча къовсаме цхьайола вlаши лархlара ларда тlа цхьана гlуллакхаш леладе йьина яь решени.

Цаl мара никъ бац Индокитае машар юхаоттабара — из да американски агресси соцаелга, США-н цар цхьоагlонхойи бlу цу районера арабоаккхилга, ДРВ территорена чуетта бомбаш бохъонца соцаелга, цхьанна а тайпара арахьара юкъетlертилга а доацаш, шоай лоlамга, дагалктгарашка, хьашташка хьежжа шоай гlуллакхаш шоаш къоастадара йола Индокитая халкъий сийлахь бокъо кхоачашъелга. Индокитаера гlуллакхаш къоастадара йола эггара лоархlамегlарен кхетамен ларда я Къулбехьен Вьетнам мукъаккхара Къаман фронтен Къулбехьен Вьетнама Республика Ханна йолча революционни правительстваи 10 пункт, 1970 шера 6 марта Лаоса Патриотически Фронта Центральни Комитето хьаккхайкаяь машари цхьоагlон юхаметтаоттадара программа пхи пункт, хlаьта иштта Камбоджа Къаман бlарчача фронто кийчъяь американски агрессена духьала а шоай мехка нейтралитетi лоlами лорабар духьа а къовсам лоаттабара программа а.

Индокитаера США агресси шеръяруш латташ хилар цхьанкха дича а даиза дергдоацача кхоачаду марксизма - ленинизма принципий ларда тlа социалистически мехкаш кхоталалар, империализмана духьаларен машара тlехьарен дерриг низаш агрессена духьала лоаттабеча къовсаме кхоталалар чlоагlделга. Хlанз эттача хьалашка халкъий машарен паргlатони хьашташ деза долаш йола ерригa паччахьалкхенаш событей дlахорча лелама хьалхара чlоагlа бехктоккхам тlалатташ хилар кхетадеш а агрессор юхатохара новкъостал де кийча а хила езаш я.

Американски агресси Индокитае шеръярах хьахинарашта хьалхара бехктоккхам ший дерригача дозалца США правительствана тlабужаргба. Укх заявленена кулгаш яздаьча социалистически паччахьалкхений правительстваша, Индокитаера американски агресси шеръяр дагахь эгlазъина харцахьа а лоархlаш, дlакхайкаду Вьетнама, Лаоса, Камбоджа халкъаш шоаш дlахо а эшача тайпара хьаллоацаргхилар, дlахойт, цар нийсхо къовсам товрг хиларх шоаш чlоагlа дог тийша йолга.

(ТАСС).

Пятилетка тlеххьарча шера юбилейни вахте латтача Грозневски химически комбината дукхаьча аппаратчикашка дог гlоадоаха къахьегама толамаш доах. Дикъ шу гаргга мара дац комсомолка Афошина Раиса № 1 — 101 йолча цеха аппаратчица йола. Хьинаре къахьегарца сий даьккхад цо ший. «В. И. Ленин вах бlаь шу дузача юбилейни денощка цуна елар коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цlи.

СУРТА ТlА: болх беш я Р. Афошина.

С. Хугаева сурт.

БОЛХЛОШКА, АХАРХОШКА, СОВЕТСКИ ИНТЕЛЛИГЕНЦЕГА, СОВЕТСКИ ЭСКАРЕИ ТIЕМА-ФОРДА ФЛОТЕИ ТIЕМАХОШКА, СОВЕТИЙ СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА МЕХКА БЕРРИГАЧА ГРАЖДАНАШКА ДАЬ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА

КХАЙКАРАЛ

(Чиккхдолчар. Доладур 1-ча агlо тlа).

НОВКЪОСТИЙ IИЛМАН КУЛЬТУРАН БОЛХЛОЙ!

Коммунистически общество хьалъяран, хьийлад Ленина, халкъа пайда ма боза доррга Iилманах, техникех, ерриге аналех, ерриге искусствох. Коммунистически парте Советски правительствоно [illegible] долхар ду Iилман техникан масе оагlорахьара прогресс лахйттара, халкъа образовани дегlакхуьйра, культура тоьллийтара.

Парте хьалхе [illegible] мехка [illegible] Iалашъеле дукха Iилман кхарал. Хадахь боккха къахьегаш ба лаккхере юкъера специальни образовани болаш болу миллионаш специалисташ.

Советски Iилма [illegible] структура [illegible] кlоаргаленаш йовзара, космически аре карораяра дахкъе. Тахан, Iилма обществе доархlамегlара производительни низ а хилла дlаотташ латтача хана, цуна карагlдаьнарашца керда торонаш хьаала техническ прогрессага, берриге халкъа боахам чlоагг lа дегlаахара, советски нахъа къахьегамен бытен хьалаш тоададара, уахацlено лораяра, кхьа-торо дlахо лакхъера.

Лакхару коммунизм кьолъяра дахьаьера общественни Iилманий доархlам. Халкъа боахама ку дола, планировани эргайоахаш тоехга, социальни проблемаш къоастегlга дувахача хьале общественни пленешть деча тохкаммий кlоаргадахь эффективностах, Iилман лерда тla вlаштlехьала прогнозаш практически рекомендаци кийчъарах тийша да.

Партеи правительствай дlахо а йоакхо ерга Iилман дегlакхувлараш халкъа образовани ерриге система эргайоахаш тоаяреш. КПСС XXIII-ча съезда Директиваш хьежжа вай мехка кхоачашъеш я политехнически дешарен къахьеганца кхетам балараш принципаш, вlаштlехьдоаккхаш да массане а юкъера образовани болаш хулга.

Социализми культурей вlашагllдаргдоаццаш да. Кхоачашхинад, хургдар гуш, аланий культурей боарам айбаро хьанкхолларгда халкъа керда лакхъаргдоаца духовни низаш яьхача Ленина дагадьтар. Социализмо хьакхоллача, белггала оаргlатача советски обществе культура ламкха айнь лу революционни гуманизма, народноста, партийноста байрах, гlулакх ду коммунизма сийлахь - йоккхача идеалашта, керда саг хьалкхевара.

Советски пачхьалкхено долла хlама ду культуре материальни лардаш дегlайоалларе. Алкха тухь 1969 шера вай мехка арахийцача книжкай брошюрай ерриге тираж, 1,4 миллиард экземпляр хилар. Мехка бола беш да 543 театр, 133 эзар клуби учреждениш 350 эзар гаргга библиотека, 157 эзар киноустановка. 150 миллион совгlа саг тlехьалаш йола территори чулоцаш телевидене. Гlалта дан ерригача городашкех юртагlашка бахача нахега телевизионни передачашка хьежа йиш хургйолаш дола да.

Коммунистически партеи Советски правительствай дlахо а деррига низаш тlаухийтаргда социалистически культура тоаяра, обществ духовни вахар дlахо дlаьхий дара.

Искусствай литературай сийлахь доккхар — вай сийлахь - йоккхача заманахь хила хьокъ долаш бола керда талантлини произведенеш хьакхолдар, халкъа, коммунистически кхолламий турпалал, революционни творчестве тlайийрзза хьадхьувдар, империалистически реакцена духьала, хьувкхдар, империалистически реакцена духьала кагийбурмочча бесса а гучайолача буржуазнии кагийбурмочча идеологене духьала лоаттабеча къовсамаш на могга дукхагlа дакъа лацар. Къахьегамхоша илейно - нравственни эстетически кхетам балара хьинарегlа новкъостал дар.

Хьалхьалий болх беш бола беррига болхлой парте тlахьех халкъа дlахо а тешаме гlуллакх дара, коммунизм хьалъера гlуллакха юкъе шоаш доаца дакъа тlа-тlа алсамдахаре.

IИЛМЕИ КУЛЬТУРЕИ, ОБРАЗОВАНИ А ИСКУССТВО А ДЕГIАКХУВЛАЧА СОВЕТСКИ СОЮЗО ДОАХА ТОЛАМАШ — СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ СТРОЯ ШЕКО ЙОАЦЦАШ СОВЛЕНАЦ ЙОЛАШ ХИЛАРА. КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ПОЛИТИКА НИИСА ХИЛАРА ДОЛА ТЕШАЛ. СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КУЛЬТУРА ДIАХО ТОАЯР. ВАЙ IИЛМАГА КЕРДА КОТАЛОНАШ ЯХИЙТАР ХАРЖАРХОЙ ТIАХЬЕХ ПАРТЕ ШОАЙ ГОЛОСАШ КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА КАНДИДАТАШТА ДIАЯЛАРА.

НОВКЪОСТИЙ СОВЕТСКИ ЭСКАРЕИ ТIЕМА-ФОРДА ФЛОТЕИ ТIЕМАХОЙ!

Сийлахьа а бехктокхаме а гlуллакх да партео халкъо шоана тlадиллар. Тlагlертта корвезаш оаш тlема гозвал, лакхъо Герзашцарча Мехий тlемаш кийчо, кхахьа йоаггlача тайпара дlахо кхуьнь оаш моастагlчунца дира къовсамаш а лоаттадеш вай Даьхен аргlатой лоlамаш кlалахардамахарий. Шоашта нийса кхьалла вахьалхаш бедамахарий, шоашта нийса кхьаь дахьалехаш карагlторена довзаш доаца деналера гlуллакхаш карагlдийнарий турпал традицеш.

Ленински васкеташ кхоачаш а деш, советски халкъо коммунистически парте чулгlацца ма могадаьнна ду социалистически пачхьалкхений тlа чlоаг lбу социалистически пачхьалкхений обороне низ. Дехза дааг мел доллар ду эскари флоте кердагlа бола техникаца, бирсачеи толашагlчен герзаца кийчдара, советски нахьа моьлшагlчен гlеран кийчдара, советски нахьа моьлшагlчен герзаца кийчдара, вай дохзоний кхерамзле тешаме Iалашъяра.

Партии халкъо дог гийша да, граждански сийлахь - боккхача Дай-мехкен тlемий турпалаш сийлахь традицеш дlахо кхухьача советски тlемалоша дlахо а шоай патриотически интернационализма лекхар кхоачашдергхиларах, вай национальни лекхаро кхоачашдергхиларах, вай социалистически Дай-мехка пачхьалкхен хайл лоравеш фе латтаргхиларах.

НОВКЪОСТИЙ ХОРЖАМХОЙ! ПАРТЕ ПОЛИТИКА БАХЬАИ ДОЛАШ IАЛАШЪЕЛЬ БОХАРГБОАЦА ВАЙ СОВЕТСКИ ДАЬХЕН ОВОРОНИ НИЗ МОЛЛАГIА АГРЕССИ ЮХАТОХА СОЦИАЛИЗМАНА КАРАГIДАЬННАРАШ ДОРАЛЕ МОГАРГДОЛАЦ БОЛА. ВАЙ ГЕРЗАШЦАРЧА НИЗНИ ТIЕМА НИЗ. ИЗ ПОЛИТИКА ХЬАЛЛОАТТАЯР — КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА ТIЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЯР.

НОВКЪОСТИЙ КОМСОМОЛЬЦАШ, СОВЕТИЙ МЕХКА КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙ!

Советски халкъа дерригача поакхолий хьалхьал талантлье вlашагlа а тоха Iхьаш довладалим, халкъа дlорг lа низ бa вай социалистически обществ Ленинсги байракха кlал коммунизм шествo Ленинсги байракха кlал коммунизм. Оагlув оагlех а хьалхьерий мугlарашка а етта. Тхьа болх социалистически гlирса дахка йоллаш бахкарaш а, социализмана карагlдьннарг терз бе а дела кхерь на луш лорадеш айттарий а, фокъари тувнаштен юкъера городашн юртай хьалхьуеттаьрца а хlана мара докха офшон дlадоладеш боацараш а.

Коммунистически парте, дерригача советски халкъо доаккхал ду шоай дай революционни тlема, къахьегама традицеш дlахо кхухьаш, вай общества материальни духовни рузкъаш дебаш.

денш болча вай коркхой сийлахьча гlуллакх.

Советски строй шерра торонаш Iалашъю къонахчу тlехьан творчески хьинар дегlабуларан [illegible]. Кагийча нахен мехкарашан хьинаре дакъа лоац комсомола, профсоюза, Советий пачхьалкхан учреждений юкъе, производствашк дола деча.

СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача дийнахь дукхазаш хоржаш [illegible] социалистически строй шоаех тайша а тийша [illegible] кагий нах мехкарий.

КПСС Центральни Комитете къона харжархой дахьала боьх хьакаре политически вахар дlадаьллара, Советски Социалистически Республикай Союза граждашна бен [illegible] лоаш боаех!

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ! ВАЙ СИЙЛАХЬ КАГИРХОЙ! КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА КАНДИДАТАШТА ТIЕХЬА, КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ПОЛИТИКАНА ТIЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЕЧА ХАНА ОАШ ГОЛОСОВАНИ Ю ШОАИ КЪАХЬЕГАМЦА ОАШ ХЬАКХОЛЛАШИ ЧIОАГIЪЕШИ ЙОЛЧА ВАИ ДАЬХЕН КХОАНЕННА ТIЕХЬА, ШУГА, КАГИЙЧА НАХАГЕИ МЕХКАРАШКЕИ, БЕШ БА ЛЕНИНСКИ ВIАИХА ТIАХЬЕХАМ — КОММУНИЗМЕ ДАХА IОМАЛЕ. КЕРДАЧА КЪОНАЧА НИЗАШЦА ХЬИНАРЕ ДАКЪА ЛАЦА КЕРДА, СИЙРДА ВАХАР ХЬАЛДЕЧА!

СОВЕТСКИ СОЮЗА ГРАЖДАНАШ!

Социалистически стройна карагlдьнна тlехьдаьнна доккха историческе хlама да къамий хош хьоастадар, къамий Iазали нийсхо на хиладра дlададаккхар, халкъий ленински доттагlал тоадар.

Кlодеш цхьатарра бокъонаш йоаша дола хальъаш вай мехка дац, вайнга да а дац, хила йиш а яц къамаш белгалонегlа нах вlаши духьалъуттабеш дола гlуллакх. Йохаргйоаца цхьоагlо а я шоай мукъагlа вlашагlтеха кагий а доккхий а — деррига къамаш - народносташ цхьатарра бокъонаш болаш, социалистически Даьхен кхелоашта хьалкхара бехктокхам юкъе болаш да.

Вlарча цаl йола боахама социалистически система чlоагlъяро социалистически производства толашегlа йолаш формашта тlаьзад дерриг халкъаш. Советски Союза халкъаш вежарашха кхотадена. вlаши новкъостал деш, беркате цхьана къахьегаш хилар царех дуккхачарга йиш хилийтай вlьшеренашка тlехьадиса хилар совамчачa хана дlададахка а социальни экономически прогресса лакхдленашка кхача а. Хьалха вахар доацаш хиннача кьссаленашкех карадерзадаза дьлача Iалаьмате доккхийла лаьттанаш хьалъуттай керда индустриальни центраш, йоккхий электростанцеш, низ бола хий декка системаш а йолаш дола бернате кхаш.

Оагlув оагlох а така цхьана къахьегаш боахе дуккхача къамех латтача советски халкъа къоантане мехкарийн, цхьаьц низаш тlа а доккйташ чlоагlъю цар Советски Социалистически Республика Союз.

Доттагlаеи вошалеи ленински идеологе — социалистически интернационализма идеологе белггалера дакъа лаьцад къамий керда духовни сибат вlаштlехьдоакхача, эттара кlоаргагlен масе оагlорахьарем культурни революци чакхйоккхача.

Къамаш масе оагlорахьара вlаши гаргадоалдара, боахама гlирсаш хьалдеча цар шоайла деш дола новкъостал чlоагlдара, материальни духовни культурана карагlдьннараш дlа-юха дахьа тоадара, национализмах юхедисараш дlадахара тlеберзабьа ленински низ чакхбоах Коммунистически парте Хlара халкъа дикагlа йола къамий традицеш, кердача, социалистически чулоацамца йlаький а кулаш, масе оагlорахьара цхьана тарьеш а интернационалистически белгалонашца дерригача советски халкъа традицеш.

ВАХАРО МА ДАРРА ЧIОАГIДУ ПАРТЕ ЧАККХЬОАХА ЛЕНИНСКИ КЪАМИИ ПОЛИТИКА НИИСА ХИЛАР. КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА КАНДИДАТАШТА ТIЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЯР — ИЗ ДА ИЗ ПОЛИТИКА ХЬАЛЛАЦАР. СССР ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪИИ ЭКОНОМИКЕИ КУЛЬТУРЕИ ДIАХО ТОАЛУЛГА ЦАР ВЕЖАРАШХА ДОЛА ДОТТАГIАЛИ ЦХЬОАГIОИ МАССЕ ОАГIОРАХЬАРА ЧIОАГIЛУЛГА ВIАШТIЕХЬДАККХАР.

НОВКЪОСТИЙ ХАРЖАРХОЙ!

Социализма овлангара принцип, парте политика керттера мацал — халкъа материальни духовни хьал-торо тlа-тlа дукхагlа лакхъяр, адамий хьинар дегlаахувларан дикагlа юкъеккахьалой хьинар дегlаахувларан дикагlа юкъеккахьа дахар дегlоаца хьалаш вlаштlехьдахар; раи хиланза даргдоаца хьалаш даим тоаделга, уахацlено лоавхьегама хьалаш даим тоаделга, уахацlено лораяра, кхетам балара, образовани пачхьалкхен система эргайоахаш тоаелга социалистически вахара кьисапах дlадаха йиш йоаца белгалонаш а хиннa дlаэттад.

Укх тlеххьарча даь шера вай мехка къамий дохад 31 процент лакхъенний. Бахача нахьа хlара сага сиз доарх lаш йола реальни доходаш 36 процент лакхъенний. Низза кхоачашъеш я пятилетнагlа лаьрхlан 1966 шерарча хоржамашта хетадаьча КПСС ЦК кхайкаралца хьахиннеи йоккхачеи дахарна кьахьегамхой вахара боарам айбара планаш.

Алапеш лакхдаьд лоаца юкъереи мах телаш болча болхлой категорешта, отпускагlа йоаха хьашта наьнаш лакхъеш. Болхлойи гlуллакхерча нахьенни ахчаин лоархlаш дола бетта юкъера алапи дьа шера 21 процент лакхденнад, колхозхой къахьегамах тела мах — 35 процент.

Бахача нахьа реальни доходаш алкха пачхьегамхой алапаш кхоачамбаь цеш пачхьегамхой алапаш кхоачамбаь оцаш яц ыттехьа а. Хlара шера лаккху дlамига а боккха а мол бала дерригача советски наха пайда эцаш йола потребление общественни фондаш. Бахача нахьа дlахара сага сиз доархlаш цу источника чура дlадоала дьаь шера тийна ахчаш льготаш духоачаш 182 соьмагара 246 соьмага кхагlа хиннад шера. Общественни фондий чотах Iалашьдоахаш дешийтаргда, медицински гlуллакхаш дала дешийтаргда, медицински гlуллакхаш дола, стипендеш телга, пенсеш, пособеш, социальни страхование кхач цахьалаш Iалашоне социальни страховани кхач тайпа ахчаш телга, санаторешкеи салоlача вlештайпа ахчаш телга, санаторешкеи салоlача вlешкеи ахкенх хьалъьрар ахка мах бакцаш е льготни мьхах путевкеш телга, отпускеи, берий учреждениеш лелорча телга.

Хlаьз СССР-е дешаро масе тайпанча чулацаш 80 млн. гаргга саг, цу даькъе общеобразовательни школашка — 40 миллион совгlа. Лакхеречи юкъерчи специальни дешара заведенешка — 6,5 млн. саг. Хlара шера керда профессеш Iомалуш шоай квалификаци лакхъеш 18 миллион совгlа болхлой ба халкъа боахама дерригача доакъошка.

Дукха доархlамe хуьцамаш юкъедирьад пенсионни законодательствай, пенсей боарам лакхбаьб, тешаме Iалашдолу колхоза членашта пенсеш пособеш телга. Цу тайпара кхоачашъеш а мехкара беррига гражданаш пенсешка Iалашбара бlарчча цхьа система хьалйира. Хьахилхьара миллионаш болча советски наьха материальни хьалаш лакхбара хьакъехьара парте XXIII-ча съезда решенеш.

Вай мехка теламе дегlаяр халкъа уахацlено лорар. Дlадалача дьа шера дукха шерръий больницей, поликлиникай, берий деча цlеной, дарбане медицински учреждений а кхьалта витта курортий санаторий салоlча кlоной сеть. Хlаьз СССР-е болх беш ба масе тайпарча специальностий 845 эзар доьхтар. Тоьлуш да специализированни медицински новкъостал, лакхспециализированни санаторий надзора болхар. Цу доллача хlамаша новкъостал ду вай мехкара цамогаран дlахо кlезигдаран, советски нахъ баьшаш йоаха хана лакхъяран.

Советски пачхьалкхено къаьстта боахаш ю беран лорала, хkyьш боагlа тlехье укхуйена а йолаш хьалхеч ыттуш боль хьалаш вlаштlехьдахара. Хlара шера боккхаьча [illegible] больницей, поликлиникай, консультаций, ясли [illegible] учреждений, санаторий сеть.

Чуlе Iалашмате дукха цlенош хьалдеш латт мехка. Дийнь шера хьалдеха 400 миллион совгlа квадратни метр чуlе моттиг йола цlеной. Эттаре квартирашкеи цlеношкеи баха чухьайшо 44 миллион советски нах е шоай чуlеча моттигий хьалаш тоадаьд цар.

Къахьегамхой вахара боарам тlа-тlа дукхагlа лакхлуш хилара тешал ду укх тlеххьарча дьа шера бахача наьха хlара сага eих лоархlаш дулдуха продукташи — 15 процент, шурей шура продукташи — 21 процент, фуьи — 20 процент, чкъьарий чкъаьран продукташи — 25 процент, шекар— 13 процент, кlадаш — 13 процент, назата хlамаш — 38 процент, талата кота гlерс — 19 процент дукхагlа йийца хилaро. 1969 шера хlара 100 дезала лоархlаш 40 телевизор яр, 1965 шера хиннача 20-нена меттел, бердхьаш дутта 45 машина — 21-нена меттел, 36 холодильник — 11-нена меттел.

Халкъа хьал-торо лаккъера укх тlеххьарча дьаь шера мел дукха хlамаш даьд йолгал а доаккхаш, цуьна цхьана герналду вай, халкъе лелалу цхьалолла товараш бахача наьа тlа-тlа дукхагlа дlадехаранта кхоачамбалла хьалеш ца хилар, бытовой гlуллакхаш деча предприятей, городской транспорта йалха тla хlанз а тlехьа дукхха кхоачамбоацараш долаш моттигаш хилар. Уж кхоачамбоацараш дlададара, къахьегамхой Iаьшна къахьегамхойн цlена деш дола культурно-бытовой гlулакхаш дlахо тоадара тlаlерзадаь гlуллакхаш чакхдоах КПСС Центральни Комитето, Советски правительстве, моттигерча партийни, советски, боахама органаша.

НОВКЪОСТИЙ ХАРЖАРХОЙ

Хlанзара, 1970 шу барзlагlа пятилетка чаккхенга дола шу да. Советски Союза Коммунистически парте аргlанарча XXIV-ча съезда шу да. Съезда керда доархlаме решенеш е ела, вай социалистически обществo дlахо дегlаахара наьбъон белгалдаха деза.

Мосагlа йола яxe шера плани оттаеш парте Централни Комитетo Советски правительствай даьза дергдоацаш лерхl социалистически индустриани юрта боахами кадданза дегlаахара лерда тla советски наьа вахара боарам дlахо а лакхбе оттабар.

Лакхача темпаш дегlадоагlаргда вай хьалкъа боахама керттера дакъа — промышленность. Къаьстта торнан тlайохийт электроэнерги, химически промышленноста, металлурге, машиностроене, приборостроене продукци дукхагlа еккара. Дикка дукхагlа доаккхаргда мехкдаьттен газ. Iалаш йола заводаш фабрикаш хьалъергъа, болх бе йолалургьа керда йоккхий электростанцеш, ма йистеяргъа мехка европейски даькъа цаl йола энергосистема. Боккхача боарамаца лакхлургъа минеральни удобренеш, пластмассай, синтетически хьосий производство. Дlахо дегlайоагlаргъа ейтен кхачани промышленность.

Хьалха юлача темпашца лакхлургда халкъа боахама дерригача доакъошка производства технически боарам дlахо лакхбара, механизаци автоматизаци яра хиланза аргйоаца нийшнаш оборудованни арахецилга.

Шерача масштабашца дlахо карардаргъа мехка малхбален районий Iалама таьнаш, лакхъергъа экономически потенциал.

Юртбоахама производстве тешаме чlоагlа дегlабоагlилга Iалашде лерхlаш дикка чlоагlъе еттаю юрта боахама материальни базе, шерра химизаци механизаци ергъа. Юртацарча моттигашка дукхагlа доахаргда автомобильни накъаши бувзама лилеши, дикагlа хургда юрта къахьегамхой фусамий, социально - культурни, бытовой хьалаш.

Партеи Советски правительствай тlехьа тlайоагlача хана а тlагlертта болх бергба беррига къахьегамхошта болх бара, дешара, салаlара оша дика хьалаш хьахилийтара, царех йоакха таьлантaш гозалаши дегlайоалара а уж йизза гучаяхара а эша торонаш хьаяра. Кердача пятилетке дlахо а лакхлургда болхлойи гlуллакхерча наьхен алапи, колхозхой доходаш, эргаьнкха тоергъа пенсионни Iалашо, тоаергда болх беш болча берий ноагlой къахьегамхой а бита а хьалаш, студентий материально - бытовой цаl.

Къахьегамхой доходаш лакхъяргъа хьежжа дикка дукхагlа хьаьдергда халкъа дуккха а эша товараш, къаьстта йlаьхкача хана пайда эцаш дола предметаш, дикагlа хургда товараш, бахача наха бытовой медицински гlуллакхаш дара боарам. Тlехьа тlайоагlача хана а лакхача темпашца хьалъергъа пий чубаяи культурно - бытовой гlишлош.

НОВКЪОСТИЙ ХАРЖАРХОЙ! КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ПОЛИТИКАНА ТIЕХЬА, КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН ПОХАРГЙОАЦАЧА БЛОКА КАНДИДАТАШТА ТIЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЯР «САГА ДУХЬА, САГА ДОЛЧА БЕРКАТА!» ЯХА СОЦИАЛИЗМА СИЙЛАХЬ - ЙОККХА ПРИНЦИП ХАДДАНЗА КХОАЧАШЪЯРА ТIЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЯР ДА.

Советски Iадал къахьегамхой а къахьегамхошта дола а Iадал да.

В. И. Ленина яхад [illegible] акхархочо демократи [illegible] тla [illegible] Iилман [illegible]. [illegible] социализмо мара дац [illegible] реальни боккхошта [illegible] демократисм [illegible] халкъа ... [illegible] дешанца, шийна тlадиллача гlуллакх бахьан хlарие бола бехктокхам лакхбаларца.

КПСС XXIII-ча съезда решенеш лерда тla хьинарегlа хилар Советий болх. Лакхъеcар экономически социальни процессашта пар еш бола воздействе. Укх тlеххьарча шерашка альттах пайца эцарах, уахацlено лорарах, саг йоалараx - маьре яхарах, дезалах, пенсионни Iалашо дlахо а тоарах, болхлойн гlуллакхерча наьхен алапеш тlера йоагlа налогаш кlезигьярах дола лоархlаме гlуллакхаш даьд. Боахама, фонансови, альттан гlуллакхаш къоастадеча юртей поселкай Советий лоархlам лакхбьаьд.

Берригача шоай балхаца Советаша кхоачашду халкъа хьаштани лоlами, хьахьеах миллионий коллективни опыти знанеши. Дуккхача наьха политически хьинар дегlа а доаладеш, парте долла хlама ду социалистически демократе системана юкъейолахача организацей: Советий, профсоюзий, комсомола шоай лоlамерча обществай, къахьегамхой дуккха нах юкъе болхача ерригача объединеней балха эффективность лакхъяра.

ПАРТЕ ТIЕХЬА ТIАЙОАГIАЧА ХАНА А ТIАГIЕРТТА ДЕГIАЙОАЛАЕРГЬА СОЦИАЛИЗМА ДЕМОКРАТИЧЕСКИ ЛАРДАШ, ХIАРА СОВЕТСКИ ГРАЖДАНИН ШИЙ ГОВЗАЛ КЪАХЬЕГАЧЕН ОБЩЕСТВЕННИ БАЛХА ТIЕХЬИ ИЗЗА ГУЧАЯККХА ЙИШ ХУРГЙОЛА, СОВЕТСКИ IАЬДАЛО ШИЙНА ЕННАЧА ЕРРИГАЧА БОКЪОНЕХ ШЕРРА А ЭФФЕКТИВНО А ЦУН ПАЙДА ЭЦА ЙИШ ХУРГЙОЛА ХIАМА ДЕРГДА. ПАРТЕ ДIАХО ТIАГIЕРТТА БОЛХ БЕРГБА ДИСЦИПЛИНЕИ БЕХКТОКХАМИ ЛАКХБЕШ, БЕРРИГАЧА КЪАХЬЕГАМХОША ХЬИНАРЕ ДАКЪА ЛАЦАРЦА ЧIОАГIАЛО А ЛУВЦАШ. КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕРГБА АНТИОБЩЕСТВЕННИ ЯВЛЕНЕШТА ДУХЬАЛ, БЮРОКРАТИЗМАНА, ВОЛОКИТАНА ДУХЬАЛ.

КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН БЛОКА КАНДИДАТАШТА ТIЕХЬА ГОЛОСОВАНИ ЕШ ОАШ ГОЛОСОВАНИ ЕРГЬЯ, НОВКЪОСТИЙ, КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕИ ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪЕН ЙОХАРГЙОАЦАЧА ЦХЬОАГIОННА ТIЕХЬА, ДIАХО А СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕМОКРАТИ ТОАЯЛАРА ТIЕХЬА.

Новкъостий харжархой!

Коммунизм хьалъяра плановий кхоане вай чура хьалех тийша хила на Iеш, дуккхача даьлье шоа системана юкъера къовсама лелаеш, дунен тlара событеш дегlаахара гlуллакхах тайша а я.

Партеи правительствай чlоагlа тераз ю дунен халкъашта юкъерча проблемай. Советски Союзо арахьара политика сийлахь-йоккхача Ленина оттаночча принципий лерда тla хьаль я, деррига а ваддаиза а дlа а кхух.

Вай де лорхlараш хьалда оттадаь да Коммунистически программа тlеи XXIII съезда решенеш тlеи.

Партеи, правительствай тlехьа тlайоагlача хана а долла хlама дергда советски наьа хlама кхоалаш бола къахьегам дерригача а масса долча а тlаккхувдарех лорабара, вай мехка, социализма вежарашха долча мехий кхерамзле чlоагl а еш. Советски Союз кхыча социалистически пачхьалкхенашца барта а йолеш деналa долаш духьал латт дунен революционни процесс юхатlехьашка хьовзае гlертаю дунен реакце лелалеча гlуллакхашта.

Йоашка дулуш мел дар вай де а ду, доге а дe: дунен социализма экономически политически позицеш чlоагlъяра, вежарашха долча мехкаштен халкъаштен юкъера доттагlал чlоагlдара, масса оагlорахьара царна юкъера гlуллакхаш дегlадоаладара.

Интернационални декхара тешаме а болаш, вай мехко хьаллоаш американски империализма агрессена духьал турпалча вьетнамски халкъо, Камбоджай Лаосеи халкъаша, Къулбехьен-Малхбоален халкъаша лоаттабу къовсам. Советски Союз хаддаза духьал латт дунен моллагlча районашка, моллагlча формех уж яле а империалистически агрессе акташта.

Советски Союзо хьаллоаш шоай лоlамерa пачхьалкхе а йолаш халкъаш дахаре, халкъий хьаштаца маяхкара йола политика пачхьалкхенашца дlахкхахьара бокъе. Израильски военщина а из хьаллоацача империалисташта а духьал лоаттабеча къовсаме шоай нийсхой гlуллакх лорадеш долча Iарбий халкъаштехьа я из. Вай хьал а лийцад хьал а лоацаргда империализмаи неоколониализмаи духьал къовсам лоаттабеш дола деррига революционни демократически болаш.

Коммунистически парте Советски правительство чlоагlа а сабар долаш а болх бу тайпатайпара общественни строй бола пачхьалкхенаш мирни юкъера отношени лергlадеш, вlаши лелару гlуллакхан дегlаделаярца. Советски Союзо беррига низ тlабохийт европейски кхерамзле Iалашъярах, дунен оргагlча районашка тешаме машар а дlахо кхерамзле къастадеш [illegible] кхьа хьаст ба.

Сийлахь-доккха ленински васет кхоачаш а деш, КПСС Iалаьмате боккха лоархlам бу дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама низаш чlоагlъяра, империализмана духьал цу хьалхаш вlаши йола революционни агрессиви политикана духьал къовсам лоаттабеча берригача низаша дlасалу гlуллакхаш вlаштlехьдахара.

Цу новкъа баьнна лоархlам гlа хилар вай парте хьинаре дакъа а лоацаш кийчъелча 1969 шера коммунистически болхлойн партей хьинаре Совещанех. Совещане дунен халкъашта юкъерча Совещанех. Совещане бlаьнха айбир пролетарски интернационализма байракх, коммунистически болам марксизма-ленинизмана хаддаза тешаме хилар, пролетарски интернационализма ленински принципий лерда тla гlертаме хилар чlоагlдир. Совещане оттадаьлла гlертаме хилар чlоагlдир. Совещане антиимпериалистически гlуллакхий конструктивни платформа тla ду империализмана духьаларча дерригача революционни, демократически низаша хьалкъа лоаттабу къовсам лакхбара.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизар дездаьча дунена дерригача мехкий коммунисташа, революционерашa, болхлой классо, къахьегамхоша хlаьхнарашa а хьахьекхар Ленина даьхенна а лоlамашна а шоаш муtlехьа хилар, юкъарча де лерхlарашта а къахьегама хьалкъий къовсаманна ашта а тlеххье лоаттабеча къовсаме шоай мутlарш кхетадеш чlоагlъяь хилар.

КПСС ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРА БОЛХ, СОВЕТСКИ ПАЧХЬАЛКХЕН АРАХЬАРА ПОЛИТИКА СОВЕТСКИ ХАЛКЪА КЕРТТЕРЧА ХЬАШТАША, ХАЛКЪАША ИМПЕРИАЛИЗМАНА ДУХЬАЛ, МАШАРА, КЪАМАШ МУКЪАДАХАРА, ДЕМОКРАТЕНА, СОЦИАЛИЗМАНА ТIЕХЬА ЛОАТТАБЕЧА КХОВСАМА ХЬАШТАША МАЯХХАРА Я. КПСС ТIЕХЬА ТIАЙОАГIАЧА ХАНА А ДОЛЛА ХIАМА ДЕРГДА МАССАЗА А ЛЕНИНА СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ПАРТЕ ИЗ ДУХЬУЛА ИЗ КХОАЧА ХЬАСТ ХИННА ШИЙХ БЕННА БОККХА ТЕШАМ СИЙЛЕНЦА БАКЪБАРА.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

Партеи пачхьалкхени чура а арара а ишта [illegible] тахан шуга кхайкаш, КПСС Центральни Комитета торжествени дlахайкаду Коммунистически парте шоай лакхера декхар дерриг къахьегамхой цаз бельан, вай дукхача къамех латтача социалистически Даьхен низ хаддаза лакхбара, вай мехка коммунизм ниталара тlехьа лоаттабеча къовсаме.

Дlадахача бlаьшерен геттара боккхача итогаша хьахьек социализма кхоли котталонаш Коммунистически парте бlехаш йикха низаешна хилар. Тlехьенний вахара опыте болхлой класс, колхозни ахархой, советски интеллигенци тийшай Коммунистически парте халкъа политически лидерна, политически парте халкъа политически лидерна, гlуллакх маьоаггlара кхоачадеш хиларах, тешаме кхуна гlуллакх деш хиларах, кхуна котталонаш а хальаш а оцьаш хиларах. Парте коммунисташа дlадех долачa хlамаш тlехь халкъа шоайх бенна тешам мабоаггlара баьдар, дукхашоайх бенна тешам мабоаггlара баьдар, дукхача наьха кхетам бола организатораш, политически къовсамхой хилар, къахьегама коммунистически гlуллакх долаш хиларь образецаш гайтар.

КПСС Центральни Комитета тlахьех болхлой, ахархой, советски интеллигенци, промышленноста, юрта боахама, гlишлошъя, транспорта, пачхьалкхен учреждени организацей беррига хьалкхен учреждени организацей беррига болхлой, Советски Эскарей Тlема-Форда Флотей болхлой, коммунисташ, комсомольцаш, профсоюзий бlухой, къаьнал, кхалнах, кагий нахи мехкарий, къахьегама а тlема а ветеранаш — беррига харжархой СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача дийнахь 14 июнe шоай голосаш коммунистий парте боацарий блока кандидатаьшта дlаялара.

Цхьа барт а болаш СССР Лакхехьарча Совете коммунистийи парте боацарийи блока кандидаташта голос а луш, харжархоша дерригача дунена дlагойтаргья советски халкъий обществен йохаргйоаца цхьоагlо, СССР халкъий вежарашха долча доттагlаен сийлахь-боккхий вежарашха долча доттагlаен сийлахь-йоккхий парте коммунистически партена низ, къахьегамхой Коммунистически партена Советски правительствай гонахьа айхо кхотабенна хилар.

ДЕРРИГАШ А ХОРЖАМАШКА!

ДАЬКЪАЛА ХИЛДА СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗ — ХАЛКЪИЙ ДОТТАГIЛЕН ЧIОАГIАЛЕ, МАШАРЕИ ПРОГРЕССАИ ТЕШАМЕ ЧIОАГIАЛЕ!

ДАЬКЪАЛА ХИЛДА КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕШ ДОЛЛА СИЙЛАХЬ-ДОККХА СОВЕТСКИ ХАЛКЪ!

ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ХЬАМСАРА СОВЕТСКИ IАЬДАЛ!

КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ХЬАЛХЛЕНЦА, МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА БАЙРАКХА КIАЛ ЭТТА — ДIАХЬАЛХАШКА, КОММУНИЗМА КОТАЛОЕГА!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ

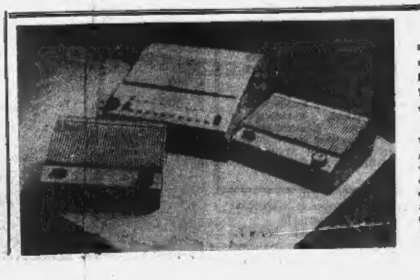

МОСКВА. Политехнически музея хьийнахой радиолюбителей творчестве Ерригсоюзни выставка. Выставке хьагойтаза я, уж хьоан 14 республикерча 1000 конструкторо дагlа лема, 430 экспонат.

Укхаза хьаттаьй миниатюрни транзисторни радиоприемник, диагональ 65 сантиметр яьа кхаьна бола телевизор, магнитофонаш, бесбелла музыки устанновкаш. Радиолюбителей хьийнахой оттай медицински юрта боахама, коммунальни гlишлош хьалхоро, [illegible] лаьрхlа дукха приборош.

Сурта тlаьIцьа хоаца итт абонентоца къамаьл де йиш йола транзисторни устройство. Буьзан оттабе йиш я итта а абонентаца къамел а хlаранна къаьст-къаьста [illegible].

Пригоадие устройства [illegible] Ярославски моторни заводе радиолюбителеш — инженераш А. Наумов, А. Плюсцов, Л. Киселев ба.

В. КОРЗИНА сурт. ТАСС фотохроника.

ДИЗЗА КХОАЧАШДЕ ЮРТАРЧА КЪАХЬЕГАМХОЙ ХЬАШТАШ!

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ПОТРЕБИТЕЛЬСКИ КООПЕРАЦЕ IV-ча СЪЕЗДЕРА

«Сердало» тIе хоам баьна тайпара укх деношка г. Грозни вала Нохч - ГIалгIай АССР потребительски кооперацен IV съезд. 1966 — 1970 шерашка респотребсоюза правлене бина балхах отчетни доклад йир цига респотребсоюза правлене председатела нов. М. А. Мамаева.

— Потребительски кооперацe беча беррига балхах, — йоах шен доклад е дIайолалуш нов. Мамаева, — къахьоста йиш йоцаш бувзабенна ба колхозни стройца, ахархой вахарца, городаштеи юрташтеи юкъера экономически бувзамаш шердарах кIоаргдарах тIаберзабаь ба.

Юрта бокхам дегIабара а юрташка бахача наьха ахчан доходаш лакхьалари цар вахар эргадалари бахьан долаш а городашкарчул сихагIа дегIайоагIа товарооборот юрташка. Вай республика потребительски кооперацe розничи товарооборот тIеххьарча диъ шера 46,7 процент дегIаенай, городашка 34,6 процент мара ца еача.

ДIадахача шера товарооборот план 101,6 процент кхоачашъяьй, цу юкъа лакхъенний 11,4 процент. ТIеххкхоачашъяьй укх шера хьалхарча бинъ бетта план а.

ДикагIа бах хIанз юрташкара нах, дахар а тIадувхар а дикагIа да цар. ТIехь-тIехьа дукхагIа хул юрташкарча тикашна культурни а боахама лоархIам бола а товараш. Нагахь санна 1965 шера кооперацега гIолла ехка телевизораш 2000 хиннале, 1969 шера шозза дукхагIа яр уж. Холодильникаш кхозза дукхагIа ахкай, барзкъаш дутта машинеш кхозза совгIа дукхагIа.

Шерагара шерата дукхагIа йоах автомашинаш, мотоциклаш, кхыкраш. ДукхагIа а дикагIа а да тикашке доххаш доля кхачан товараш цу дерригане а тоде аудийт тIеххьарча шерашка товарооборота план кхоачашъе. Соьлх 28 кооперативни организацех 20 кхоачашйир шоай планаш а социалистически деххараш а.

ЧIоагIа хьинар айдена къахьийтар республика кооперацераша юбилейна хьалхарча шера. Социалистически яхье толамаш дахарах даима делае Респотребсоюзана пачхахьалкхен торговле профсоюза обкомен каракхера тела ЦIе Байракх ений Каргалински потребительски общества. Ведески заготовительни контора, Урус-Мартана гастрономa, Шалковской общепита коллективашта. 13 предприятехен организацешен Юбилейни грамоташ еннай «В. И. Ленин вахь 100 шу дизара сийна денале къахьегарах яха медаль енйай 800 гаргга дикагIболча кооперативни болхлошта, 170 сага енна Юбилейни грамоташ.

КIезиг яц социалистически яхье хегIаьхьа хьалле латте коллективаш. Царна юкъа я Гребенской станицера боахама товараш доли магазин, Л. Н. Торбина керта латта Шелковской райпо.

ЧIоагIа беркал еал Назрановски района ПхьалегIоьгий — юртарча наха шоай магазинна заведующи волча М. У. Костоевна. Дика бу болх Ножай-Юртарчен Шелковской универмагаша, дукхача кхычо гуонаш.

Дукха ба потребительски кооперацен шоай гIуллакх дика леладеш бола болхлой, хIаьта уж дехкарь дехка дукхагIа хулаш а беагIа.

Юрташкера торговле тоалуш йоагIаш хилар а цо цхьадола толамаш дахар а геттарь дика да, йоах нов. Мамаева, амма тахан вай керттера теркам тIабахийта дуаца дезараш да вошидаь дика гIулакхаш а доацаш потребкооперацe балхара кхоачамбоацараш.

Хоаш да пачхахьалкхен план хIара предприятена ваккон яхла дезилга. ХIаьта а цхьайолча предприятеши организацешен кхоачашъяла яз.

ДIадахача шера план кхоачашъянзар Наурски района Калиновски потребительски обществос, 287 эзар сом йишар царна план кхоачашъе. ТIатеха заданин кхоачаш ца хьувш а .лахьаха 4 кооперативни организаци йисар товарооборота план кхоачаш ца ешаш.

Кооперативни кулгалхой план кхоачаш ца яра бахьан транспорт ца хилар, товараш ца хилар да ала гIерт. Из бахьан а да, амма керттера дар из дац. Эшаш доля товараш лаха а шоей запасех нийса пайда эца а беза торговле болхлошна.

Шоай планаш кхоачаш ца ечa организацешена балха анализ яц Респотребсоюза отделаша а. Масала, Калиновски потребительски общества план кхоачаш ца еннехьа гIараш яри из де деза вож не деза ахари мара корта болаш ковкъостал динзар цар.

Дика кхоачамбоацараш да товарооборота планировани еча товараш хIа-юха нийсдеча. Из бахьан долаш дукхача торгови предприятена кхоачашъяц ала нам.

Еррига система хьайначa

1969 шера план кхоачашъяь яле а 33 процент магазинашш 28 процент общественни кхачан предприятеши йисар план кхоачаш ца еш. Геттара дукха я планаш кхоачаш ца еш предприятеш Советски, Сунженски, Ножай-Юрта, Грозненски районашка.

Ала дезаш да Сунженски Шелковски районашка, Калиновски потребительски обществa укх шера хьалхарча бинъ бетта план кхоачашъяь ца хилар.

План кхоачашъярах бола кооперативни организацей правленей бехктокхам лакхбе а царна хадаша новкъостал де а деза вай, йоах оратора.

ГIалаьмате дукха средствай дIаухийт потребительски кооперацe материально - технически база дегIайоалаярга. Де дезар да средствай йоагIача тайпара материальни эффект а йолаш пайда эцар. Цхьабакъда вай хаппаьна хьалъаь яхац гIишлош. Хьалъаь ца йоалаш дукха гойт масала, Сунженски района Карабулакера 12 болх бу моттиг йола магазин, МалгIабика района Юкъерча Ачалкхера столови, кхыкраш. Дукхайнехьа во латт тикаш товара гIулакх а. Ремонта дIакъайла магазинаши столовеши 7—8 бетта йисте ца йолаш моттигаш нийслу.

Товарооборот дика лакхьайиш я кагий розничи торговли шерйинца а. Ерригача оборота цуй лакъа 10—12 процентага дIакховчаде деза. Вай хьалашка дика форма я из. Павильонаши ларекаши хьалъярга дукха хIама а додац, хIаьта царех боала пайда боккха а ба.

Цхьабакъда товарооборота из форма дегIайоалаяра йоккхо яц вай. ДIадахача шера товарооборота цуй удельни доза 5,2 процент мара дацар.

Планироване кердача норадкага доаларца дувзадена кIара торговле предприятена план оттае еза. Цхьабакъда вай уж планаш товарни ресурсаши торговши теркал а ца еш уттаю. Цхьаццаболча районашка масала, Ножай-Юрта, Ачхой-Мартана, Надтеречни товарооборота планаш вIалла уатта а яц.

Планаш уаттаяра гIулакх цу тайпара латтаря белке я Респотребсоюза аппарат а, хIана аьча цу балха тIахьожам лоаттабац цо. Из гIулакх дIахо да йиш йолаш дац.

Потребительски кооперацe еррига звеньяй дехкар да хIанз торговлена кулгалдара боарам лакхбар. Из да баха нах лертIа Iалашбелга тоадари товараш складашка ца дадийтари. Из да коммерчески болх дика вIаштIехьбаккха а беха, наха дIадека товараш царна лоаттадa а деза яхцага. Цу хьалашка чIоагIа дака лу наха малагIа товараш мел эш хьожача служба лоархIам. Цхьадола балхаш дайд цу даькъе. Спрос йовзара методаш дIахо а толе еза вай. Магийта йиш яц цу гIулакха лоархIам ца бар.

Кердача хьалашка чIоагIа тоабе беза товарни запасашна бу болх. Де дезар да ситерей розничерей товараш шоей боарамгIа леладар, хIана аьлча розничи норма совгIа товараш леладеш хилча торговли нийса вIаштIехьйоаккхалац. Тахан эшаш доля товараш мара леладе йиш яц магазинашка.

Иштта лоархIаме доаш да товараши запасаши системе дIанийсъяри цар оборот сихъяри. Из гIулакх массанехьа вIаштIехьдац. ХIанз а тIехьа цхьадола товараш товарооборота лоархIам теркал а ца бош дIадекъ кооперативашта.

Ерригача республике цар реализаци кIезигъенна йоллашехьа лена тиенени спорттоварийн запасаш алсамъяннай, хIаьта швейни издели чухьдувхача баракъий трикотажа, иштта телата а хьамче а кога гIирса запасаш боарамал совгIа лакхлуш йоагIа.

Торгови предприятешкара товарни запасаш боарамаца кхоачара тIеххьарча хана цхьадола бахлаш дал дале а бокъонца вIаштIехьдаьннадац из гIулакх.

Оптови торговли товари де дезараш дувцаш докладчико белгалдаьккхар розничи предприятешка товараш централизовани хьисапе лоаттаделга тIеххьарча 4 шера 70 процентага, дIакхоачеш лакхдена хилар а из гIулакх 80—90 процентага кхоачаш лакхде дезаш хилара а. Цо торо хулийтаргья цхьайола складаш дIахха е товараш магазинашка дIакхухьилга тоаде а.

Иштта дехкарийла а оптови торговли республике а цуй доароцел арахьара а товараш йиде.

ЛоархIаме да моттигерча промышленноста предприятешна а хIаьта иштта колхозашкеи совхозашкеи а товараш хьовзелга вIаштIехьдаккхар. Цу даькъе бехктокхаме деккхараш латт заготовительни - сбытовой базана хьалхашка.

ДIахо нов. Мамаева дувц торговле организаци товарахи цун культура лакхъярахи. Ши эзар совгIа бола бу моттиг а йолаш йола 920 розничи торгови предприяти а хIанз юрташка база нах Iалашбеш. ДукхагIа йола тикаш эIамига я, хIаьта цар нагрузка йоккха я. Цудукъа теххьарча шерашка доккхий балхаш даьд торговле организацешка шоаш, торговли пайдеех лакха эффект йолаш пайда эцара. Цо торо хилийтай товарооборот сихагIа дегIайоалае. Цхьабакъда, дукхагIа йола районашка во латт из гIулакх. Масала, нагахь санна еррига республика хьийцача продовольствени магазинашка майда цхьан метрана 800 сом кхоаче, Советски районе кхазкъа 300 сом мара кхачац, Надтеречни — 400 сом, иштта дIахо.

Цун бахьан да торгови оборудовани, отделаш, секцеш хозза уйла а еш дIанийс ца яр, торговли майда мелий а хьожаш предприятеш кадраца Iалащ ца яр. Уж кхоачамбоацараш сихха дIадаха деза.

Отчетни хана къаьстта теркам тIабахийта леладаьд кхачан товараш дохкилга шердара гIулакх. 47 процент дукхагIа хиннад цу юкъа реализаци яь товараш. Товарооборота юкъ цар доаца дакъа 53 процент да. Дукха дукхагIа дохк хIанз бежан дальтта, шура, шурий продукташ, кондитерски изделеш, коартол, баьцадараш кхыдараш. ХIара нах бахача моттиге кхачан товарий тика хилийтара декар керттерча даькъе кхоачашдаьд. ТIеххьарча 4 шера цу тайпара йола 132 тика тIакхийттай юрта.

Цхьабакъда хIанз а вIаштIехьдалац на халдаш маькха булочни изделеш, шурийн продукташ, баьцадараш, коартол, кхыдараш лоаттаде. Кхачан товараш дохкилга тоалар дIахо йодача кана а вай керттера деккхар хила деза.

Цхьадола гIулакхаш лаьд кооперативни торговли шелална Iалашъяра а. 1966 шера кхачан тикаех 23 процент мара яцар холодильникаш йолаш, хIаьта ер шу долалуш 48 процент магазинаш холодильникаш йолаш яр. Вай хьалашка ла кIезига да. ДикагIа Iалашъе еза кхачан тикаш шелалца, тоаде деза шелал лучи оборудованина эксплуатаци елга. Кхачан товараш дохкилга дегIандарца шехьана дегIаденад отчетни хана промышленни товараш дохкилга а. Ерригача республика хьийцача 1,3-зза дегIаденад царна реализаци ега, цу даькъе барзкъаш — 81 процент, трикотажни изделеш 1,5-зза, кхал а меIача а наькха исташ — 1,2-зза, галантерейни изделеш — 62 процент, кога гIирс — 59 процент и кх. дI. Цхьабакъда хIанз дукха товараш ма эшша дац тикашка.

ЧIоагIа теркам тIабахийта леладе деза культурно-бытови товараш, къаьстта радиои телевизионни товараш дохкилга. Уж товараш шоргта да кIанз. хIаьта а ледара лелл уж дохкилга. Эша ассортимент яц.

Отчетни хана 56 процент дукхагIа дехкад книжкаш. ДукхагIа хулаш латт книжни магазинаш, отделаш, ларекаш. ДегIаьхкай книжни торговле кадраш а. ХIаьта а кенайовзок изделеш йохкара Российски потребсоюзо тIеххьера моттиг я вайга. Къаьстта эсала да из гIулакх МалгIабике, Советски, Ножай-Юрта, Урус-Мартана районашка.

Сихха дегIадоагIа боахама товараш, гIишлон материалаш, мебель йохкилга. Амма уж товараш дохкилга лертIа вIаштIехьдаьккхалаш вай. Из гIулакх а тоаде деза.

Кооперативни торговли дIахо дегIайоалаелга а цун культура лакхъелга а самообслуживанин гуча товараш Iодехкари сапла йола прогрессивни формаш юкъейоалаярех тайша да. 1965 шера уж формаш йоллаь 180 кооперативни магазин яр, хIаьта 1969 шера 286.

Самообслуживани шерра юкъе ца яьхара бахьан да кооперативни организацей кулгалхоша из гIулакх тесса леладар, из товараш дохкара эггара эффективнегIа йола метод йолга цар кхета ца хар. Йиш махулла шерье еза вай самообслуживани йолча магазиний сеть.

Юрташкара торговли шерра яьржача хана хила йиш йолаш хIамаш дац тикашко цхьадола товараш ца хилари советски торговле бокъонаш телхаери санна дола гIулакхаш. Яьча проверкаша гучадаьккхад бокъонаш телхаеш моттигаш вай дукха хилар. Цу хIамашца хоадамболлаш къовсам лоаттабе беза вай.

Доккха кхоачамбоацар лархIа дезаш да товараш розничин махам телхадой хьежаш лертIа тIахьожам ца лоаттабар. ТIеххьарча хана хIезиглуш доагIа маьхаш телхаделга. ХIаьта а цхьайолча кооперативашка долаш да уж гIулакхаш. Къаьстта дукха я цу тайлара факташ Ведана, Советски, Ножай-Юрта, Урус-Мартана районашка кхычахьа. Уж хIамаш дIахо леладайта йиш яц.

ЧIоагIа теркам тIабахийта дийцар докладчика общественни питанин дегIайоалаярен юрташка бахача наьха быт тоярен лерш. ТIеххьарча диъ шера, йоах цо, хьалхьа 1919 моттиг йола 46 общественни питане предприяти. Дикка шеръенний селонии сеть. Пятилетка заданеш тIеххкхоачешъе торо я вай. Общественни питане дукхагIболча болхлоша хьаьнила къахьегаш хилара бахьан долаш да из.

Цхьабакъда бахача вахаре хIанз а кIезига моттигаш лоац общественни питане. Дукхача юрташкарча столовейи ресторании болх тоабе безаш ба. Кхоачем болаш яц юрташка общественни питане сеть. 1969 шера 125 сага кхоачар столоверча цхьан Iоховча моттига, нормагIа йоагIачул алхазза йоккхагIа я из нагрузка. 72 йоккха юрт я вай общественни питане предприятеш йоацаш.

Гарггарча ялхе шера шийна иззагIа из проблема къовстае могаргдац Респотребсоюза. Столовеши хьалъеча новкъостал де деза колхозаштеи совхозаштеи.

ДIахо докладчико дувц кооперативни промышленность дегIайоалаярах, товарни ресурсаш алсамъяхарах, автотранспорта болх тоабарах. Потребительски кооперацe, йоах цо, чIоагIа теркам тIабохийт халкъа эша товараш хьалара. Вай хьаду корта боха ца бу малараш, маькхабулочни, кондитерски, тийга изделеш, консервни продукци. Вай предприятей валови продукци 11,1 млн. сома маьхе я. Шера товарооборота 8,9 процент да из. Ала дезаш да тIеххьарча диъ шера из 19,3 процент мара дегIа ца яр, юрташка бахача наха эшаргI хьежача из геттара кIезига да.

Укх шера яь Iала езаш я вишекомбинат. Из бола ба йолаела кхачан товараш арадешилга дикка алсамдаргда.

Республика юрташка болх беш я 20 пекарни. 165 тонн маькх хьае йиш йолаш я уж. 1969 шера вар хьаьнь маькх 33,5 эзар тонн я. Из маьнх кхоачам болаш яц вайна. Вай дехкар да гаргарча хана производствени предприятей болх тоабар.

Кооперацe болх лертIа дIабахара боккхача лоархIаме я транспорт. ТIеххьарча 4 шера 6,4 процент дегIенай вай автопарк. Цунах вайна кхоачамбац.

Цхьабакъда цунна эксплуатаци еча доккхий кхоачамбоацараш да вай. Эсала тIахьожам лоаттабу транспорта балха. Цудукъа лоха я цун балха коэффициент, дукха яьсса хехк, приписка ю. Дукха кхоачамбоацараш да текущи а капитальни а ремонт еча. Уж кхоачамбоацараш дIадаха деза, вIаштIехьбаккха безa транспорта болх.

Кооперацe заготовительни балхах дувцаш докладчико белгалдаьккхар 4 шера заготовительни оборот 42 процент лакхъенна хилар. Цу хана дукхагIа хинай кийчъаь коартолаш, баьцадараш, фуаш, кхыйола юртбоахама продукци.

Цхьабакъда из кIезига да. Баьцадараш дукхагIа даха а кийчде а деза вай. Шера 8—10 бетта эсала Iалашбу юрташка баха нах цу лоархIамеча кхачан продукташца. Баьцадараш кийч а даь Iаина дIаоттаделга вIаштIехьдаккха деза.

Шийн доклад чакхйоалаш аьлар нов. Мамаева.

— Да дезараш дукха да вай. Цхьабакъда Нохч-ГIалгIайчен потребкооперацe болхлоша шоай низ кхоберзбац парте хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашде.

* * *

Пренеех къамелаш даьраша кIоаргга анализ а еш йийшар доклад.

Эггара хьалха дош лу Урус-Мартановски райпо председатела нов. **Якубоваа.** Цо дийцар шоай коллектива даькхача толамехи балха тIа нийсденначa кхоачамбоацарехи. Отчетни юкъа дикка шаръенний райпо материально-технически база, заготовителий болх а тоабенаб, дукхагIа теркo е дейнад тхо тIеххьарча хана къона кадраш хьалхенера.

ТIеххьарча диъ шера оаха тхой низаца хьал а яьй, реконструкци а яьй 9 тикана, юкъарча кхачан бинъ предприятена, хьалъяьй 20 машина моттиг йола гараж, тарина склад, гIишлон материалий тика, — йоах цо.

ДIахо нов. Якубова белгалдоах балха тIа нийслу кхоачамбоацараш. Царех керттерчарех да цхьаболча болхлоша торговле бокъонаши принципаши телхаеш хилар. ХIанз а тIехьа лоха я нийдархошта гIулакх дара культура. Тарах нийса ца увзаш, сов ахчаш доахаш моттигаш я. Уж дерригa кхоачамбоацараш дийцар дукха ха йоаццаш хиннача пайщиккий собранешка, уж дIадехара де дезараш белгал а даьхад.

Цхьадола кхоачамбоацараш дIадахара респотребсоюза кулгалхошкара новкъостал дийхар оратора. Сметни документаци оттаеча, халача балхашта механизаци еча, кооперативни предприятей объекташ хьалъеча райпо болхлошта дукха кхоачамбоацараш нийслу. Цхьан объектана массеха юха оттае дезаш хул документаш, чIоагIа эшаш дола балхаш смета юкъехкахьаш. Из бахьан долаш цIенхаштара кхоачамбоацарши долаш хул оттаю смета, къахьегамах алапи телача. Уж санна дола кхоачамбоацараш дIадахара дешаш дукхагIа уттадаьд райпо болхлоша, цхьабакъда ди тIехьа уж дукхагIа хилар мара уж дIадахара деш хIама дац.

Нов. Пригодько керте латтача Респотребсоюза капитальни гIишлошъеча отдело эксплуатаце хьанийъейт дукха кхоачамбоацараш дола объекташ.

Респотребсоюза универсальни торгови базашкара наха дукхагIа эша товараш тикашка хьакхахьара деша а горпо йича бакъахьа хетт района кооператорашта.

Тха город къона я, шергара шерга дукхагIа хул цига баха нах, цар хьашташ кхоачашде дезаш ба горпо болхлой, аьлар шен къамел де йолалуш, город Аргунерча юкъерча школа хьехархочо нов. **Щегровас.**

Ши шу мара дац нов. Эльмурзаев керте латта горпо вIашагIъеллa, цхьабакъда цу юкъа дикка лакхъенний торговле культура, шеръенний товарий ассортимент. Цхьабакъда мах бара чIоагIа аьттув боацаш гота я тикаш.

Тха горпо болхлоша чIоагIа къахьег торговле балха юкъа кердa формаши методаши кхахьера. Цу даькъе цхьадола толамаш а даьхад цар. Бахача наьха шоашта эша товар шоаш хьахаржа йиш йолаш самообслуживанех болх беш я городе боахама товарий, книжни, маькх йохка тикаш.

Торговле культура лакхъяра а наьха хьашташ дикагIа кхоачашде вIаштIехьдаргдолаш дукхагIа торгови точкаш хилийтара а дукха балхаш ду горпо коллективо. Хьалха кхачни продукташ эца ОРС-а тика тIа аха безаш бар баха нах, из чIоагIа гаьна яр. ХIанз городa юкъе егIача горпо тика тIара эц цар шоашта эша продукташ.

Ший къамела чакхдоалаш Респотребсоюза кулгалхошкара дийхар цо торговле болхлой хьалаш тоадара специализировани керди тикаш хьалъе новкъостал дар.

Трибуна тIа воал Назрановски райпо Пхьалегьонгий-юртарча тика чура товараш телха. Данча заведующи нов. **Костоев.** Пхи эзар гаргга саг вах тха юрта. Цар хьашташ дизза кхоачашдара хьинар кхо ца деш къахьег цу юртарча кхачан шин тика продавецаша. Цудукъа пачхахьалкхен план кхоачашъяра гIулакх а дика лел тха. Массадолча хьожхамашка дийлача план хIара бетта кхоачашъю тха коллективо, — йоах оратора. 1969 шера товарооборота план 104 процент кхоачашйир оаха, паевн взносай задани 106 процент кхоачашйир. Иштта тIехкхоачашъяьй товарооборота задани укх шера хьалхарча бинъ бетта а.

Тха коллектив хIара бетта товарооборота заданех лоархIаеш хилара кевттера бахьан да оаха тхоай болх дика вIаштIехьбаккхар. Укх тIеххьарча шерашка цхьа моттиг нийсъенна тха тика чура товараш телха. Данча наха дукхагIа хоатташ дIаэшаш дола товараш хулийт оаха магазине.

ДIахо цо белгалдоах шоай балхацера кхоачамбоацараш. Бахача наха чIоагIа эшаш дола цхьадола товараш Iалашде вIаштIехьдалац тха. Царна юкъе да чкъарий консерваш, нахчаш-кIолдаш, гевари даьтта, бергашта эша продукташ, тайп-тайпара компоташ, колбасни изделеш, кхыйола кхачан продукташ. Йоккхача тха тика тIа яц холодильник, хIамаш дIоттае хамера, кхызараш. Уж кхоачамбоацараш дIадахара новкъостал дийхар цо Пхьалегьонгий райпо а респотребсоюза а кулгалхошкара.

Дош лу Ножай-Юртовски райпо правлене председатела нов. **Юнусовна.** Цо дувц юрташка бахача наьха материальни культурни хьалаш тоаларца дувзадена шергара шерга района розничи товарооборот лакхлуш хиларах. Укх тIеххьарча хана бахача наха дукха ийъаш автомашинаш, мотоциклаш, электро- радиотовараш, хIанзара мебель. Дукха дукхагIа дохк барзкъаш, кога гIирс, галантерейни спортивни товараш.

Юрташкарча къахьегамхоштен кооператорайтен юкъе пакадаш бувзам хилар бахьан долаш, колхозий экономика чIоагIъярах, райпо беча балха тIа пайщикаша хьинаре дика лацарах 1966 шера хинначул 45,5 процент лакхъенний товарооборот 1969 шера. Пятилетка чакхйоалича хана планах хила езаш хинначул дукха дукхагIа хул из.

— Материальни база чIоагIъяр бахьан долаш вIаштIехьдоал тха пачхахьалкхен план массаза а кхоачашъе, а торговле культура лакхъе а, — йоах дIахо нов. Юнусова. Пятилетка диъ шера районе хьалъяьй 20 совгIа тика, 18 подсобни помещени, ши столови, ши шашлычни, шеръяьй складски помещенеш, правлене контора, специализаци а яь реконструкци яьй торговли предприятешта.

Кердача тикашка дIатIа а баха шоаш хьахаржа йиш я нийдархошка шоашта эша товараш.

— Цхьабакъда, хIанз а боагIача йохраме дац вай торговлена дикагIйола прогрессивни формаш юкъехкахьара гIулакх, — йоах оратора. Районе хIанз а кIезига я бахача наха шоашта эша товараш шоаш хьахаржа йиш йола тикаш, эсала лел тикашта специализаци яра гIулакх а.

«Производства резервах пайда эцилга тоадарах хилча боахаме экономе режим чIоагIъярах» долча КIКС ЦК, СССР-а Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо тIа белгала ма диккхара хIанз а тIехьа дукха резерваш я пайда эцаза. Коллектив керттера декхар да лоацача хана нийслу кхоачамбоацараш дIа а даьха, шоай резервах бизза пайда эцар.

27 розничи предприяти чуйоагIача Грозненски совхозрабкоопа коллективо хьинаре къахьег тIеххьарча шерашка. Цох лаьца дувц цун председатела нов. **Зиганов.** ТIеххьарча диъ шера совхозрабкоопа товарооборот дикка лакхъеннай. Укх шера хьалхарча бинъ бетта план В. И. Ленин ваь бIаь шу дузача денга кхоачашйир тха коллективо. ДIадахача шера бахача нахага дехка товараш 1968 шера дехкачарел 820 эзар сом дукхагIа дар.

Оратора чIоагIа теркам тIабахийта белгалдаьхар шоай кхоачамбоацараш. ХIанз а тIехьа цхьайолча предприятеша товарооборота план кхоачашъяц. Масала, совхозрабкоопа 29 предприятех 11 мара кхоачашъянзар 1969 шера план, из бахьан долаш юрташка бахача нахага дIа ца кхоачаш дика товар 132,3 эзар сома маьха да.

Рабкоопа коллектива, балха Iаткъаш хIама да кхоачамбоацал транспорт ца хилар. Из бахьан долаш вIаштIехьдалац машина товараш хьакхахьа. Уж кхоачамбоацараш дIадаха деза.

— Се заведующи йолча кхачан тика балхах массехк дош эрдa аз, — съезда делегатка Шалински райпо дика заведующо нов. **Цакаев.**

Дукха ха яц тика болх беш йола. Тха тика тIа пайда эцаш йола самообслуживане керда метод чIоагIа аьттув болаш я продавецашта а нийдархошта а. Тика чу оттаьй хIанзарча хамира керда оборудовани, дика кийчъяьй дукхача ассортиментех товараш дола витрина. Цу гIулакхо дукхагIа Iаувз нийдархой. ДикагIа довз царна товараш, цар дикал. Хьалха шийна эша товар хьакхоастадеча нийдархочо 10—12 минут ха йоайора, хIанз из ха кхозза кIезигагIа йоаю. Тика тIа баькхача нийдархошта гIулакх деш я вихь продавецах латта бригада.

Цул тIехьагIа къамел дийча Надтеречни райпо экономиста нов. **Мисербиева** аьлар.

— Тха кооператива болхлоша укх тIеххьарча хана дика къахьегама толамаш даьхад. ДIадахача шера розничи товарооборота план 101,5 процент кхоачашйир оаха. Планах лаьрхIачул совгIа бахача нахага дехкар 104 эзар сома маьха товараш. Планах ба безаш хинна пайда 72 эзар сом мара боацача 120 эзар совгIа сом пайда бир.

Укх шера хьалхарча квартале а товарооборота план 103 процент кхоачашъяьй. Дикка тIеххкхоачашъяьй бинъ бетта кооперировани плани паевн взносаш хьагулъяра задании.

ДIахо товарооборот дегIаккхуляра эшаш я дика материально-технически база. Уж хьалаш Надтеречни райпо доацаш да. Из да дукха ха йоацаш райцентр Знаменская яхача юрта хIа яхьарца дувзадени. ЧIоагIа халача хьалашка болх беш да тхо хIанз. Складски помещенеш, гараж, тха болхлошта чубаха цIенош доацаш да.

Цхьайолча торгови точкашка йоацаш я холодильни установкаш, хIаьта йолаш ярош дукхагIйолча хина болх ца беш хул. Из бахьан долаш сиха телхаш йолча продукташца баха наха Iалашбе вIаштIехьдалац тха.

ДIахо нов. **Мисербиевас** дийхар Респотребсоюза правленегара уж кхоачамбоацараш дIадахара новкъостал дар.

Цхьа дезаш санна барттайнача тха райпо болхлоша доаха толамаш шерагара шерга дикагIа хул, — аьлар Назрановски райпо правлене председатела нов. **Местоева.** Укх шера хьалхарча бинъ бетта товарооборота план 24-ча апреле кхоачашйир. Шерагара шерга дукхагIа хул товарооборота план а. 1966 шера тха товарооборота план 8917 эзар сом хинна кхе 1970 шера цуй боарам кхьачаб 9710 эзар сомага. Диъ шера товарооборота боарам 62 процент лакхбеннаб.

Цу масалаша хьахьоах тха юрташка бахача наха дIадехараш цар культурни боарам дикка лакхбенна хилар. Цар хьашташ кхоачашдара дукха мероприятеш юкъйоах райпо коллективо. Отчет хиннача юкъа торговлен юкъарча кхачанан 17 предприяти хьалъяьй. Ялх тикан реконструкци яьй.

Тха балха чIоагIа Iаткъаш гIулакх да хьадена товараш дIаоттаде моттигаш ца хилар. Цудухьа хьадена товараш дIаухиле дезаш хул машинашкъа складашка. Уж товараш цига лоаттадар бахьан долаш машинашкъа дукха ахча текх райпо. Складски помещенеш хьалъяра эша средстваш, гIишлон материалаш, хьу шоашта хьожаейтар дех цо ший къамел чакхдоалаш.

Ведески райпо райзаготконтора директора нов. **Шахгириева** аьлар.

— Пятилетка хьалхарча диъ шера потребкооперацe средствай чотах районе хьал а яь бола бе йоалалийтай хIанзара типови керда тикаш. Царех я лоаман юрташка Хоарачо, Хоттуни, Ведана, МехкагIа, кхычахьа хьалъяь тикаш. Еррига цу тикашта хьатIаьхьай подсобни помещенеш, складаш. Юкъарча кхачан предприятеш а дикка дукхагIа хиннай.

Съезде къамел дир Советски района райпо керттерча бухгалтера нов. **Узуева.** Цо дийцар дIадахача шерарчеи укх шера хьалхарча кварталерчеи райпо финансовий боахамеи йоккхамех. Районни потребительски общества товарооборот 1969 шера дикка лакхъелар 1968 шера хинначул. Алапе издержкаш 5390 сом лохъеннай. Из бахьан долаш вIаштIехьдаьлар средстваш кхое, товараша дика доалде.

ДIахо оратора белгалдаьккхар массайолча моттигера товарни ресурсаш тахка а тохкаш юкъекхахьа езилга, кооперативни промышленностеи кхачани предприятеши наха чIоагIагIа эшаш дола товараш дукхагIа арахеца дезилга.

Кооператорий съезде пренеех иштта къамелаш дир новкъосталше «Росглавкоопхозторга» начальника **Горешкина,** Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Совета председатела заместителa **Сухова.**

Республика потребительски кооперацe уполномоченней IV-ча съезде даькъалбацаш хиннараш перерыв йолча хана.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) съезда делегаташ Назрановски райпо правлене председатель Х. Местоев, Каргалински потребительски общества керттера бухгалтер Н. Кириленко, Дишни-Ведено чайне болхло Л. Актаева, Ачхой-Мартановски гастронома продавщица Р. Висханова, Назрановски раймага продавщица Ф. Мальсагова, СурхотIарча сельмага заведующи Л. Богатырева, Назрановски райпо правлене член М. Оздоева, Экажкъонгий-юрта юртсовета председатель Б. Сайралиев.

С. Шерипова сурт.

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ДIАДАХА

Сунженски района шурий - товарни фермашта юкъе эггара дикагIа лоархIаш я XIX партсъезда цIерагIча колхоза зоотехник нов. Алиханов заведующи вола № 2 йола шурий-товарни ферма коллектив.

Пятилетка тIеххьарча шера хьалхача квартале планал совгIа 26 тонн шура хьаккхар цар. Апрель бутт кхоачалуш бинъ бетта план хенал хьалха кхоачашйир ферма къахьегамхоша. ХIанз доахан ара даьгIенашка довжадеча хана дайнаьв бусен йоаккха шура цхьа тонн тIакхийттай.

Иштта латт ферме шура йикхера гIулакх. Цхьабакъда дикка кхоачамбоацараш а да цига. Масала ферма пачхахьалкхенга йохка шура дахал лоха йолаш я. Шурий хьоахал кIезига хиларна дувзадена да из. ХIаьта цхьайолча доярказа деттача доахангара шура цIенъяь Iоаккхац. ХIаьта хоаш ма дий цар Iо ца йоаккхаш юхача шурий хьоахал эггара лахагIа хулалга. Цул совгIа пачхахьалкхена дIалу шура лакха кислотность йолаш я. ХIаьта 13 мае ферме хиннача производствени совещане белгалдаьккхар цхьайолча доярказе шура лелаю пхьегIаш цIена ца лелаелга.

14 мае дехк хIара дешна 16 тонн шура йоаьхх ферме. Цхьабакъда пачхахьалкхен пункте хьоанал боарамал лохегIа дизарах из 1200 — 1400 килограмм тIера а йохкха мара дIаяьха. Дийнахь бIаь Iаттагара йоаккха шура йов цар. Иштта хьоанал лоха хиларах бинъ бетта 100 тонн шура яйнай колхоза.

Лакха белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара бердига иза тIабахийта беза боахама специалисташа.

Х. МАХИТАРОВ.

ЭКОНОМИЧЕСКИ ВIАШИ НОВКЪОСТАЛ ДАРА СОВЕТА XXIV-ча СЕССЕ ХЬАКЪЕХЬАРА КОММЮНИКЕ

(Чистенашлар, Дахлахуp 1-ча агIо тIа).

тоха СЭВ-а XXIII-ча къастача сессе баь сонам кхоачашбина беча балха лахама хьакъехьа исполнительни комитето ш доклад. Сессе, белгалдоахих коммюнике тIа, къобалйир планови балха дахьхье СЭВ-а членаш долча мехкаша цхьана леладу гIуллакхаш эргадоахаш тоадара хьакъехьа хьачуенна предложенеш.

1971—1975 шерашта юкъерча юкъа тIа СЭВ-а членаш долча мехкашта юкъе халкъа бохкама плаканта координаци яра ду баххаш мишта лел а малагIча хьал тIа да а дуннаш лаьча информацешка ла а дайгIар, да болх чакхбоккхара тIаерзаь хьада мероприятеш белгал а йир СЭВ-а членаш долча мехкий планови органий председателаша.

Дунен халкъашта юкъера инвестационни банк вIашагIйоллархь йолча соглашенен цун устаяем проекташ къобал а рь. 1970 шера 10 июнь хьатIаккхачалехьа цу соглашенена кулгаш яздергдолаш барт вIашагIехьбаьккхар НРБ, ВНР, ГДР, МНР, ПНР, СССР, ЧССР. Банка керттера декхар да кредиташ телар, эггара хьалхерча аргIана кьалхьеним дунен халкъашта юкъе социалистически бекъарца, производстваца специализацин координация ярца, массанена а йолча гIойленна бехален долгорей базан шерьяра дIадохийтачунца, банка членаш долча мехкий экономика дегIаккхулара массанена а хьашт долаш йола объекташ экономика кхича доакъонка хьалъярна ювзаенна йола мероприятеш чакхъяхара, хIьэта иштта мехкий къамий экономикаш дерe хIьэта иштта мехкий къамий экономика дегIаккхулар дуьха объекташ хьалъяра а банкий совето белгалдеши цун декхарийн ма яххарен долча кхиче гIуллакхашта а.

Сессе къобалбайир цхьана леладеча гIуллакхий Дунен халкъашта юкъерча банка гIуллакхаш тоадарин дIахо шердафан, кхийча маьхала дахьхача сомнаца дуккхача оагIорахьара расчеташ лелаяра система эргайойхаш тоаяра тIаерзаь рекомендацеш. Решени тIаьйцар экономически проблемашта комплексни разработкаш яра; СЭВ-а членаш долча мехкаша цхьана леладу гIуллакхаш дIахо хIоэргдаран эргадоахаш тоадаран дуьнен социалистически система экономически проблемий Дунен халкъашта юкъера институт хьалра хьакъехьа.

СЭВ-а XXIII-чен XXIV-чен сессешта юкъерча хана исполнительни комитето чакхдаьха гIуллакхаш къобал а даь, сессе мехкашта чога а хир, исполнительни комитета тIа а диттлар белгальяьча ханашка комплексни программа оттаяра балхаш толаме чакхдахара де дезар долга. Коммюнике тIа белгал ма деккхара, доттагIал тIехь а дIа-хьа дуьцир вIашин дика кхетадеш а дийца чакхдаьлар дешнаш Совета сессе.

(ТАСС).

Тахан 48 шу дуз В. И. Ленина цIерагIча пионерски организаце

ПИОНЕРАША-МАРТЕНАШТА

Советски берий эггара дезагIо дола цIий дахьхи дакад тахнарра ди. 19-гIа май Ленина цIерагIара Ерригсоюзни пионерски организаци вIашагIъэлле ди да.

Тайп — тайпарча хозача гIуллакхашца жагьабахьаб цу дийнe НаьсарагIа пионераш. Царех сине белгалдаккха лов мехка мартенашта тиша эшик гулдар, Горед Назрановча духхьала шин школе пионерашъ укх шера йемальамаене дIадаьйта тиша эшик зIама ца эшаш 105 тонн да.

Шоай цIий хьатIаккхачалехь гулду тиша эшик 50 тоннага дIакхачийтар тха пионераша, — йоах школа директоро Баркинхоев Джабраила.

Из дуьнa да цара ... пхеаге диллача — 14 тонн дIаделча баьнибар уж. Пионераш, дешархой из тиша эшик гулде цу школе дукхагIдоахе дакъе веарцагIбоакхр къона хьехархо Шадыжев Борис ва.

Иштта лоархIаме тарнам тIабахийтаб цу гIулакхе цу городерча № 2 йолча школа пионераша а(директор нев. Арсалиев). Цар а гулдаьд из доагIачул зIама ца эшаш шоззa дукхагIа.

ТIехь - Юртарча Барахоев Акьмада Лизас кулгалдеча школа дешархоша берзI тонн тиша эшик дIаденнад пхеакк пхьь дотоне боаь тонн мара ца доагIача.

СУРТА ТIА: шоана гу уж школа гулдаь тиша эшик машина тIа «Вторчермето» НаьсарагIа уполномоченни. Б. ДИАГОНИЕВ.

КЪОНАЧА ЛЕНИНИЦИЙ ЦIЕЙ

Тахан советски пионере, берригача мехко белгалдоаккх сийлахь ди — В. И. Ленина цIи лелаю пионерски организаци хьахиина 48 шу дизар.

Безаме вилакъежар Владимир Ильича гаьнарча тхьестагIча шера Шеча майдан тIа боккийча бIухоштен командираштен лалла дIаэттa латташ къонача пролетарей эггара хьалхарча отрядех шиь бIарг кхийтача.

В. И. Ленин а дийна волаш хьахилар пионерий эггара хьалхара отрядаш. Советий къонача республика, городашкен юртаншен гIолла шиь никъ бе йолаелар берий коммунистически организаци.

Пионерий хIара новхал политически къонахчален ондален школа йоаккхаш хьадена.

КховзткъалагIа шераш чакхдовлачен кховзткъе иттлагIа шераш долалучен ханерча пионераша цу тайпара школа а хиина дIаэттар Владимир Ильича Ленин ваь 100 шу дизара деррига халкъо еча кийчонца юкъе дакъа лоацаш хиина «Ленина васкеташта тешаме да» яхача шиь цIерана лерхIараши декхараши нийсен шеьрен хьоцьонхаш йола пионерски экспедици.

Дег тIарча предложенешкен дикачь гIуллакхашцен жоп делар пионерски организаце Центральни Совето баьча тIахьечама вай республикерча пионере а.

В. И. Ленина васкет кхоачам а деш, республика пионераша шоай керттера декхар лоархI дика дешилга. Знанеш караерзара гIуллакха педагогически коллектива гIоне а хиина дIаэттай пионерски организаци. Дружинашка болх беш я всеобуча посташ, «скорни помоще» тройка. Дешаре дикагIа тIаккхера, знанеш дикагIа эцара дешаш каст-каста дуьц дружиний Советаша.

Халкъа бовхама доккха новкъостал ду республика пионерашен школьникашен. Колхозийн совхозийн кожсий бешамашка дукха воскресникаш даьд цар. Городерча школьникаша дакъа лоац школаш, берий бешамаш, кхийола объекташ хьалъеча.

Ленински юбилейна кийчо еча юкъагIа дешархоша хьалъяьй 51 мастерской, 32 школьни гIирс, 29 гарам, 181 класс. Физикена их эзар гаргга пособи кийчъяй, химена — ворхI эзар гаргга, математикена — ворхIи ахи эзар совгIа, кхьча предметашта кхо эзар гаргга. Тоадаьд 3301 парта, 8453 истол, 10247 гIанд, 2509 классни доска, 1128 книжни шкаф.

Технически кружокашка дешаш 26724 пионер ва. Шоай дикагIдола балхаш «къоначар творчество» яхача республикански выставке хьокха оттадаьд бераша. Выставке хьокха оттаяь яр 116 школерен пионерий пхе цIагIарен 994 экспонат. Пионерех — къонача техниках кийчбаьб нах бахача беча балха тIа технически кружокий кулгалхой гIоний а хиина дIаэтта бIаьш пионерски инструкторш. Эггара дикагIа бола итт болх Москве «Коначар творчестаъ» яхача выставка хьокха оттабаь хургба.

Выставке хьинаре дакъа лаьцаь городашкарчара меттел юрташкарча а школьникаша. Городерча пионераша чIоагIдаьд гIаьнарча юртий школашцара бувзамаш. Традици а хиина дIадахад мероприятеш цхьана чакхйоахилга: спортивни хьаьшка вIашагIбеттабилар, цIейш цхьанa деддар, «Зарница» яха тIема-спортивни ловзар чакхдаккхар. Республика школашка В. И. Ленина шийтта музей, историко-краеведчески итт музей йиллай. ХIара школе В. И. Ленина уголокаш я.

В. И. Ленина, цун соратникий вахарен гIуллакхийн хьоккамагIа, советски халкъа къахьегамен революционни традицегIа пионераш хьалкхебу центраш а хиина дIаэттай В. И. Ленина, историко-краеведчески, тIема сийлен музейш.

Нохч-ГIалгIайчен пионераштa чIоагIа дукхаеза шоай хьамсара край. Цар из Iома а еш, историко-краеведчески музейш хьаю.

Шеча ларйовхараша сакъерзаме материал гулъяьй революционни къовсамий хьакъехьа. Кавказе Советски Iаьдало эIирган тешарах, Музейй материалаша дуьйц Орджоникидзен Кирова Кавказе хиларах, цу ханашкара шоай тайпара фотографеш гулдаьд.

Экспедици йолча пионерски организацеша чIоагIа уйла тIаэхийтар интернациональни кхетам балара. Дукхача школашка вIашагIа а эха болх беш я интернациональни доттагIала клубаш, музейш, цIенош.

Республикерча пионераша чIоагIа доттагIал леладу Советски Союза кхыча республикашцарча бераща. Цар дIа-юха эц балха опыт, краеведчески материал, сувенираш.

«Сона дуне бIаргагу» их сурташ дахкара конкурс чакхъяьккхий ВЛКСМ обкомо, пионерий республикански Дворецо. Цига дакъа лоацаш хилар ворхI эзар гаргга бер. ДикагIдола балхаш Москве конкурсе дахьийтад.

Республика школашка чIоагIбаьб советски халкъа турпал традицешца пионераши школьникаши хьалкхебарч беш бола болх. Пионерски дружиний вахара чIоагIа юкъеденад «Зарница» яха тIема-спортивни ловзар. Традици а хиина дIайолвенний берий физически дика кийчо, доттагIал хьахьокхаш йола парадаш. Пионераша Iунал ду памятникаштей вежарий кашамаштей.

В. И. Ленина образ хьаьнча артисташца вIашагIкхетараш хула рош болча каст-каста хьоашалгa отрядашка, дружинашка. Пионераш болча каст-каста хьоашалгIа боагIа моттигера поэташ, писателаш, артисташ: Р. Ахматова, И. Базоркин, С. Чахкиев, М. Эсамбаев, кхыбараш.

Традици а хиина дIаэттад республике хIара шера берий художественни самодеятельностага хьажар. Юбилейни хьажаре дакъа лаьцар 121.600 пионерош школьникош.

Ленински юбилей хьатIакхоачам итогаш йир «Ленина васкеташта тешаме да» яхача экспедице дружиной хIара пионерски отрядош балха. Таханарча дено хьалхашка уттаду хоадамбоглаш дола дешаш къестаду хIара пионерски отрядашка.

Дукха къамаш дахача вай республика историх таханарча вахарон йиала материал ду халкъий доттагIалах. Из доттагIал къаьстта чIоагIлу экспедицеца дакъа лоацаш комсомоли партенен гонахьа кхы а яхагIа кхоталенача вай кхуьш йоагIача гIехьенна юкъе.

Экспедице пионерашка йиш хийтар Ленина васкеташта тешаме хилара маIан малагIа да кхы а дикагIа кхетаде. В. И. Ленина, цун соратникий вахари гIулакхаши Iомадеча хана дукха кердех лоархIамеи хIамаш гучадьлар пионерашта.

Дешера шу чакхдаладача дIагIоргйолаш я экспедици, хIьэта цул тIехьагIа пионерски лагерашка, туристски походашка, самоуправленешкарча пионерски объединенешка, дешархой производственни бригадашка хургья иэ.

Шеора никъ хьабиллаб хIара пионерски отряда кердадараш лахарам походаш ярех.

Т. МАХМУДХАДЖИЕВА, ВЛКСМ обкома секретарь.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

13 мая пресс-конференце шеи къамал деш, США пачхьалкхан секретара У. Роджерса ма дарра аьнна мукIарал дир, тIом кхи цхьакха индокитайски пачхьалкхен — Камбоджа территоре тIа баккхар тахан США Къулба - Малхбоален Азерча политике лард а хиина дIаэттача «гуамски доктринa» маIанга хьежжа хилара. Камбодже чугIортаро Къулбехьен Вьетнамерча «тIема вьетнамизаци яра новкъостал дергда» яхаш официальни Вашингтоно хьалхагIа кхайкадаьд юха нерда я даьккха. США арахьарча политически ведомства кулгалхочо, «Вашингтон пост» яхача газета белгал ма даккхара, кешийна ковшшехьа а гучахьа йиштар сайгонски Iаьдалаша Камбодже тIема операцеш дIахо лелаяра а хIьэта иштта американски авиацен флотон шоай гIуллакхаш чакхдахара а торо».

Ховш ма дарра, Къулбехьен Вьетнамерча «тIема вьетнамизаци яра» политически ларде ул тIема хало дуккагIа сайгонски эскара дIатIа а йилла, американски авиацега, артиллерега, тIема-форда низмика, хIьэта иштта Iалаьмата дуккхача тIема советникашка а из шерра хьалхацийта гIерташ Вашингтон хилар. Цу тайпара хIана а лоара Вашингтона, гучох, Камбоджера ший агрессивни гIуллакхаш а къайлладахьар. Камбоджерча агрессена «азиатизаци яра» цу наькъо эггара хьалха лерхIар тIема духьалара дукхача наьа болам гIерташ латтача США общественни мнене цхьадолча дакъе сатеде гIертилга да. Цулуцнa дош деннад официальни Вашингтоно Камбоджера американски бIу 30 июнь хьатIакхачалехьа арабоаккхаргба аьнна а.

ХIана тIа-тIа дуккагIа хьалхарча плане уттабу США-гIаьрча шеррача новкъосталах когIортала еш бола сайгонски режима бIу. Цу бIуво, из дIачубахача юххье дениз лаьрхIача. 14 мае йиеларгIа операци йолаьй, хIана йолаеш — МагIа Камбодже. Сайгонски Iаьдалашa кхийкадераша хьагучайоаккх шоай бIу йIаьхчача хана Камбоджа территоре тIа битарца йола уйле. Цу тайппара, долла хIама теркаллича, Вашингтоно «шерра никъ хьабелла царна хьалхашка камбоджийски территоре цхьа дакъа хьада ха йоацпаш дIалацийтара.

Гуш ма дарра, США-на лоаре Камбоджерча агрессивни гIуллакхашта Азера шоай вож цхьонгIонхой а, эггара хьалха хIанане а «Камбоджана шеррача наькъаца тIема новкъостал де» шоаш кийча хилар хьакхайкадаь йола Таиланд а хIьэта, иштта къулбехьен Корея а юкъехьолга. Цу лоархIамашна дувзаденна да керттера низ Вьетнамерча американски агрессенa юкъе дакъа лоацача е шин оагIорахьарча тIема соглашенешка гIолла США-на дувзаденна долча мехкий вяхалаш а болаш 16—17 мае Джакарте «Камбоджа гIуллакхашта лаьрхIа азиатски совещани» гулъяр а. Уж факташ я «аIвяха правительсташ йолча хана хиппачул дуккха а йоккхагIча масштабе Азерча шоалIарга оттабаьча нахах когIортала а безам болаш» хIанзара США администраци хилар хьакхайкаде «Ньюсдей» яхача американски газета боккъо еннараш а. Цу тIа соиш да «гуамски доктрина» маIан», Азиатийна байта азнаташта дуьхьала тIом» яхача шиь лозунгаца.

АГРЕССОРА ХИИТТАР ХИЛАНЗАР

12 мае Iуйрийна Iоажал яхьаш бола муха Ливана къулбехьарча районашта тIабоссабир «Скайхок», яхача израильски истребителаша — бомбардировщикаша. Цар новкъостал дора цу суверенни болча Iарбий пачхьалкхен территорена израильски бIу чуллалара еча йоккхача операцена. Цу агрессивни операцена юкъе дакъа лоацаш танкови колонна а 2 эзар гаргга салте а вар. Дий баьсеи даьккхар израильски бIуво ливански лаьттан тIа, цхьабакъда, тоха йоаггIача тайпара хIама тахачул тIехьагIа, шоаш хьабахкачахьа юха баханза баланзар. Доазонна йистерча Iарбий юрташкара цIенош дохадаьд, моттигерча балача нахагаре лоакъамашв йудеш гIелал еш, хIьэта нарех цхьабараш карадоацаме низагIа Израиле дIабигаб.

Керда тIема авантюра сенна йишай Тель-Авива? Израильски военщина Ливане чу хIана гIертай геттара дика гуш да — цу Iарбий мехка граждански тIом гIоттабе дагахь. ЧугIортарах гIеттача нагаром хьовзамон, агрессораштa хийттачох, мехка баха бусалбаш керастен нах вIашаккхоаха бере бир. Цу тайппара дика кIийле хургьар аьттув бола ха хьатIеоттарга хьежаш аьгIа ливански реакци гIаттара. Лоаца аьнна, США-с шиь форда тIара бIу укказа Iо а боссабаь, эггара аьттехьарча низий викалаш Iаьдале керте эттача 1958 шера ийзе уккада эттар санна доле хьал Ливане оттарга догдаьхадар Тель-Авиво. Массаза а Израиле агрессени гIуллакхаш могадеш хийнача кхьметтел малхбузехьарча кепайоазоно а хIана кхераш аьдора из авантюра Израила цхьайма а оагIорахьара аьттув боацаш хургья яхаш, селлара шьара гуш дар кердача израильски авантюра провокацийни маIан. Иштта хила а хилар из. Цхьаккха бахьан а доацаш Израила тIом хьоабарах Ливана Кхерамален Совете дIачуенна жалоба юнцача хана массане а цхьатарра бехке бир израильски «ультра» агрессивни арахьара политически никъ. Массава раьза а волаш тIийнача резолюце тIа Совето хьадийхар «израильски бIу ливански территоре тIара сом чехка арабоаккхийта».

Массаза а санна США-с шиь гадакххарга Израила даьха дог лайра. «ООН Кхерамален Совето, — мукъарал дора» «Нью-Йорк таймс» яхача газета, — США-на новкъерле йир Iарбашка доп социйта алара, «шешта аьнча долла хIама тIакIалтIадаккхара. тIом качбена жертва агрессивни гIуллакхаш деладу аьнна бехке яра.

Израиле чIоагIа эгIазбахар ООН-а резолюцех бола хоам дIахазача. Кхерамален Советерча цу бIехача исторе хьахонах, аьнна кхайкадир премьер - министра,— Голда Мейра, — из компетентни йоацаш орган хилар а мел хиина а цунгахьара нийсхо йола гIуллакх гургхиларга даха дог ца хилар вӀ. Законни хаттар отт: малагIа нийсхо и, ма дарра аьнча, суверенни йолча пачхьалкхен территорена тIаккхуадача агрессоро дIаехар? Мейра эхь ца хеташ даьча къамаьло кхы тIа а чIоагIду ГIаргарча Малхбоалене агресси шеръяргахьа бодача кхерамеча новкъа гIолла дIахо а баха дага болаш Израильски политикаш хилар.

СААРБРЮККЕНЕРА СЪЕЗД

Дунен халкъашта юкъерча общественноста теркам тIаззар укх кIирагIа Саарбрюккене хиннача малхбузенгермански социал-демократий съездо. Цунна теркам тIабахара маIан да, белгала аьнна, ФРГ-ера керттера дола ду парти а хиина дIаэттеча хана дена СДПГ эггара хьалхара съезд из хиина хилар.

Съезд ше хьеллаш, парте председателa заместителa Г. Шмидта хьакхайкадир, «социал - демократи ФРГ-е вахара шиь тамагIа тIеоттадаь бола низ а хиина дIаоттар». Белгала, СДПГ Iаьдал керте эттачул тIехьагIа Федеративни Республика политикана юкъе доваш доля хувцамаш хинвад. ХIьэта а, социал-демократически кулгалхоша чакхбоаха никъ, къаьстта а арахьарча политика дакъе, цхьан лераргIа болаш ца хилариа белгалбоалаш ба. Из цIаьккха а бакъдир съезда балхон шига тIайиача резолюцеши.

Съезде нра къовсам лаьттар Индокитаерча американски агрессенарча гIуллакхий хьакъехьарча деш. Парте аьрдехьара ткъам лоархIалуш йолча делегатий йоккхача группа шиь резолюце проект дIачуелар «Къулба-Малхбоален Азера бIарча халкъаш доадаь дIадаха лаьрхIа а американски капитала гIуллакха лоаттабеш а бола из тIом» бехке беш. Парте аьрдехьарча тхьамо, цун лоерча организацей дика оагIув хьегучаьлар иштта тIема бюджет кIезигъялга Греция, Испанена, Португаленa деш дола тIема новкъостал социйтилга дIадехарах а.

Цхьабакъда, СДПГ кулгалхой вIаштIехьдаьлар довкъош а даь йийкъа резолюцеш тIаэцийта. Масала, Камбоджерча агрессе хьакъехьарча резолюцена юкъейихьаш парте аьрдехьарча ткъамо ена. США бокъонца бехке еш йола формулировкаш. Вокх резолюцейка хьакхайкаду, бундесвера низ чIоагIбара тIаерзаь «бундесвера реформай» программа хьаллоцаш хилар, белгалдоаккх СДПГ НАТО-нарча гIуллакхашта довдьзан хилар, и. кх. дI. Афински хунтанен кхыча фашистски режимаштен деш доля тIема новкъостал социйтилга кхьметтел хьоахадеш а дац.

Саарбрюккене ше хьамаьл деш СДПГ председателa, федеральни канцлера Вилли Брандта хьакхайкадир, кхьча пачхьалкхенашкара «территорен хьадеха цхьаьккха хIама дац ФРГ», Европера хIанзаре реалиносташ терахьанзa яргьяц, аьнна. Цхьабакъда, канцлера хIана а хьала хIама алазар Европа хIанзара доазонаш бакъдаь тIаэцилза дерг ца хьларах. ХIьэта из ца дой, ховш ма дарра, Европера гIуллакхаш бокъонца лергIа а даьнна дIадоттаргхиларга даха дог дац.

АФИНЕРА СУДА ФАВОРИТАШ

Укх денноашка афински информационни агентства Вашингтонерa баьча хоамаца шиь гIадъяхар къайла ца хьош хьакхайкадир, ВIашагIкхийтта Штаташ юха а Греция деза-доккха герз, белгала аьнча, кердагIа йола самолеташи танкаши тела йолалуш хилар. Агентства цу цхьан хаина хоам бир, Греция хьатела йоладенний малхбузенгермански тIема-транспортни самолеташ, аьнна.

Американски деза-доккха герз Грецена ма телалда аьнна Вашингтоно «соцадаьдар» 1967 шера апреле Афинешка тIема-фашистски переворот хинначул тIехьагIа, ВIашагIкхийттача Штаташа из бIаь баьбар переворотана гIуллакх долаш шоаш хиина хилари «Iаьржача полковникий» режимаца шоай айхха бувзам хилари къайладахьар духьа.

Вешта, Афине ухаш дола герз тIема материалаши сайца-и вIалла ха а енац. «Нью-Йорк таймсо» деча тешалагIа, цу хьаь шера Греция тийшна тIема кхоачам официальни цифрал дукха а тIехьа. Масала, солхь, яздаьд газета, Пентагоно ца дойташ кхы тIа а 470 миллион доллара маьха герза парти «хьийтий» оборона хьалхарча юхьиге латтача» биь мехка — Тайвана, Къулбехьен Корейна, Грецена, Турцена — «конгрессо къобал а даь 350 миллион доллара маьха даьча тIема новкъостала совгIа». «Журналь де Женв» яхача швейцарски газета дIа лаьрхIар Грецерен Вьетнамерен США политика. США, газета яздаьчунга диллача, керттера тIема новкъостал, шоашта хетачох, эггара лоархIамегIарча районашка хьожаде гIерт. «Ма дарра аьнча, — белгалдоаккх газета, — из «вьетнамизаци» ма морг да».

Шеко йоацпаш, Къулбехьен Европера американски фаворит № 1 а афински режим. Грецe стратегически хьал лоархIаме хиларах хиина ца Iеш, ВIашагIкхетача Штатий агрессивни политика хьакаре хьаллоацаш йола НАТО тешаме член из хиларах а.

Рейтер яхача агентства хьакхайкадаьчох, Греция юха а деза-доккха герз тела доладарах бола официальни хоам хьо ца кхайкабеш тIехьабеккха лаьрхIаз США-с, мий бутт бовш. Риме цу союза министрий Совета сесси хулча хана НАТО членаш дола мехкаш эгIаздигав кхераш».

НАТО-га гIоллара шиь партнераш раьза хург ца хиларах кхера деррига бахьанаш долаш я ВIашагIкхийтта Штаташ. США решене хьакъехьа хоам а беш, «Политикен» яхача датски буржуазни газета язду: «Греция американски новкъостал дара дуьхьала бараша къовстам боллаш хьакхайкае еза шоай протест. Дален кхыча цхьогIонхошен хьадеха деза

[illegible]

НАТО-га гIолла гречески хунтана кхы тайпа гIулакх леладелга а социадар.»

Цхьабакъда, нагахь санна кхьметтел тIема блокага гIоллара США партнераш а иштта хеташ бале, гIаюкха ха хала дац ерригача дунен халкъашта юкъерча демократически общественноста гоамали эгIазами мел йоккха хургья.

В. ХАРЬКОВ, Ю. ТЫССОВСКИЙ, А. РАЧКОВ, С. ИВАНОВ. (ТАСС).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллен Грозне хуналуш моржаш а йолаш, дуккагIча хана йоачан а йоацаш, къулба-малхбоалехьара гIаьхьеча бовриме мух а хьеккхаш ха хила а фетаре температура республике гIолла 22—27, Грозне 24—26 градус йIовхал йолаш хила а тарлу. ДIахорча шин дени шин буси кхаьле, юкъ-юкъе екха а екхаш, ды а къункъош, кIезиг-дукха догIа а делхаш, хаьпа лостем боацаш, гIийло, гIаьххьан боарамга кхоачаш мух а хьеккхаш ха хила а фетаре температура буйсашка 8—13, денойка 17—22 градус йIовхал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО:

6.30 — «Юрта Iуйре» (эрсий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.22 — Пионерски инлень. 8.48 — «Советски общество политически бух» яха беседа эрсий меттала. 9.00 — Москва. 14.00 — Ленина васкеташта тешаме да. Москверча пионерий парад. Шеча майда тIара трансляци. 16.00 — Къона тIехье (гIалгIай меттала). 16.15 — «ГIалме йисте» яха Албакова Джабраила сборникаш йола литературни беседа (гIалгIай меттала). 16.35 — «Хайкъа кандидат» яха очерк (гIалгIай меттала). 16.50— Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.05 — Концерт. 17.30 — Вай индустриальни мохк (эрсий меттала). 17.45—«Къахьега даьккха кхоадаь ахча—пятилетка гIуллакхе» яха беседа. (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Ашараш. 18.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
19 май

14.30 — Интервидени. Ленина васкеташта тешаме да Москверча пионерий парад. Шеча майданера трансляци. (ЦТ). 18.00 — Школьникашта. «Урала Iадамаш» фильм (нохчий меттала доаккха). 18.25 — Теленердадараш (нохчий, эрсий меттала). 18.55 — Телевизионни агитпункт (нохчий меттала). 19.00 — Дунен мехкашта юкъе латтача къамех дола къамаьла. 19.15 — Киножурнал. 19.25 — С. Алешин «Кхияр» Лермонтова цIерагIча театра спектакль. 21.25 — «Парин Тарко Салие» яха телефильм. 21.45 — Концерт.

РАДИО
20 май

6.30 — «Юрта Iуйре» (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.25 — «Ленина никъе» газета обзор. 7.45 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.22 — Кинофильмаш тIара Мелодияш. Мокроусова иллеш. 8.45 — «Ленински уйлай гаци» яха беседа (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.00— «Болх беш ба халкъа контролераш» яха радиокорреспонденци (гIалгIай меттала). 16.15 — Спектаклаш тIара ашараш. 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Ашараш. 18.40 — Москва. 19.30 — «Къонах» (нохчий меттала). 20.00 — «Прогресси, опыти» яха радиожурнал (эрсий меттала) 20.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
20 май

18.00 — «Дукъал тIехьашкa дуьх ца» яха телефильм. 18.30 — Халкъаш мукъадахара тIехьа доаттабеча къовсама хотадон байрах а деникэш. 18.45 — Телекердлазараш. 19.00 — Хоамаш. 19.05 — Эшаш гонахь а экономиста яр. 19.00 — Шоаш. вIашига бераш! 20.10 — «ГIанагIоаеть бийсa». Орджоникидзевски драматически театра спектакль.

МОСКВА. Хьайиллей «Чехословакия — 1970» яха, Чехословакин Советски Эскаро мукъабаьккха 25 шу дизара хетаь юбилейни выставка, Павильоне а цунна гонахьа адеча гучакъарча ВДНХ майдаш тIа а хьокха оттадаь да Чехословацки Социалистически Республикене карагIдьиннараш.

СУРТА ТIА: гучакъарча майдан тIа. Хьалкашкахь — городерча рейсе лела автобуси «Шкода» яха автомашинаш.

Б. Трепетова сурт. [illegible] ТАСС фотохроника.

ФУТБОЛ

Селхан «Б» классах ловзача командашта юкъе хьаллара моттиг яккхара С. Орджоникидзе цIерагIча стадионе Грозненски «Терек» вIашагIкхийтар «Ока» (Ступино) футболисташа.

Счет 1:1 йолаш чакхдьлар из вIашагIкхетар.

* * *

Самардийкаьнь республике хьалхара моттиг яккхара ловзаш яр Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводен Нохч-ГIалгIай пединститутен футбольни командаш.

Хьалхара тайм завода футболисташа совле а йолаш йистелалар. Цар аьттув баьлар студенташта цхьа бурлац чутоха.

ШоллагIа тайм йоланьлча а счет хувцалалар. Иштта счет 1:0 йолаш заводчанаш котболаш чакхдьлав из ловзар.

М. САЛМАНОВ.

ДАГЕСТАНЕ МОХК АГАР

Махачкала, 16 май. (ТАСС корр.). 14 мае московски хана 12 сахьати 22 минути 30 секунди яьлча Дагестана территоре тIа мохк агаб. «Махачкала» яхача сейсмически станце мохк агара эпицентр белгалъяьй Махачкалана хьайбаседа - малхбузенгахьа 30—35 километр дIахо. Махачкале техача чагIа низ 5—6 бал я. Ерригача республика территоре тIа гIолла дIакхестий лаьтта кIал еттача чагIарий тагIа. ШоллагIа чагIа техай 21 сахьати 12 минути яьлча. Эпицентр йолчера цун низ 8 балл бар. КховлагIьар — 6—7 балл низ а болаш 21 сахьати 14 минути яьлча техай. ЯьллагIьар 00 сахьт. 15. минут яьлча — 3—4 низ болаш.

Низ кIеззигагIа болаш лаьтта кIал чагIараш йийттай 15 май чакхдалалца.

Мохк агарах зулам хьаьнача ерригача нах бахача пункташка медицински болхлой хьожабаьб, эшаш доле кхы тайпа гIуллакхаш деш да.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам. — 3-30-11; бехктекхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта баллаимйи письмойн отделий—3-42-20.

«Грозненский рабочий» издательство типографи. Революцие проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-20.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05097. Заказ № 2780.